

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

**SİVİL KATILIM
PROJESİ**

MANİSA SİVİL KATILIM STRATEJİSİ ve EYLEM PLANI

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Bu “**Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı**” Manisa Sivil Katılım Görev Gücü yeleri tarafından Avrupa Birliği’nin finanse ettiği Sivil Katılım Projesi kapsamında proje ekibi destekleriyle hazırlanmıştır. Bu raporun içeriği yalnızca UNDP Türkiye sorumluluğundadır ve AB’nin görüşlerini yansıtılmamaktadır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı, Manisa'da sivil katılımı artırmayı, vatandaşların yerel yönetim karar alma süreçlerine daha etkin katılımını sağlamayı ve bu katılımı sürdürülebilir kılmayı amaçlayan stratejik bir belgedir. Plan, belediye ile sivil toplum arasında etkili ve sürekli bir iletişim ortamının oluşturulmasını, karar alma süreçlerinde daha demokratik ve şeffaf mekanizmaların geliştirilmesini hedeflemektedir.

Eylem planının hazırlanma süreci, **Sivil Katılım Görev Gücü (SKGG)** koordinasyonunda ve UNDP Proje Ekibinin teknik desteğiyle yürütülmüştür. Bu süreçte, SKGG, belediye, sivil toplum kuruluşları (STK'lar), akademisyenler, kamu kurumları, gönüllüler ve diğer ilgili paydaşların iş birliğiyle çok sayıda toplantı, çalıştay ve odak grup görüşmeleri düzenlemiştir. Bu çalışmalar sonucunda, yerel ihtiyaç ve öncelikler tespit edilmiş, bunlar doğrultusunda eylem planının temel stratejileri belirlenmiştir.

Manisa'da sivil katılımın mevcut durumu üzerine yapılan değerlendirmeler, kentin sivil katılım ortamını ve yerel yönetimlerin bu süreçteki rolünü ortaya koymaktadır. Manisa Büyükşehir Belediyesi, katılımcı yönetim ilkelerini benimsemekte ve geri bildirim mekanizmaları geliştirmiştir. Ancak, sivil katılımın genel olarak bilgilendirme düzeyinde kaldığı, vatandaşların karar alma süreçlerine daha fazla dahil edilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Kent Konseyi'nin sivil katılımda daha aktif bir rol oynaması ve tematik meclislerinin/çalışma gruplarının etkinleştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Manisa'daki sivil toplum kuruluşları ise geniş bir faaliyet yelpazesinde etkin olsa da kapasite geliştirme desteği ve fon kaynaklarına erişim ihtiyacı bulunmaktadır.

Bu eylem planı, Manisa'da sivil katılımı güçlendirmek için üç tematik alan etrafında oluşturulmuştur: Kırılgan Gruplar, Gençlik ile Çevre ve İklim Değişikliği. Bu alanlar, Manisa'nın sosyal, ekonomik ve çevresel ihtiyaçlarına yanıt vermek amacıyla seçilmiştir:

- **Kırılgan Gruplar:** Engelliler, yaşlılar, göçmenler ve yoksul aileler gibi kırılgan grupların toplumsal hayata tam katılımını sağlamak için özel stratejiler geliştirilmesini amaçlamaktadır.
- **Gençlik:** Gençlerin karar alma süreçlerine daha aktif katılımını teşvik etmek, eğitim ve işgücü potansiyellerini daha etkili kullanmalarını sağlamak hedeflenmektedir.
- **Çevre ve İklim Değişikliği:** Manisa'nın tarım ve ticaret sektörlerini etkileyen iklim değişikliği ile mücadele etmek ve çevresel sürdürülebilirliği sağlamak için yerel yönetim ve STK'ların iş birliği yapması hedeflenmektedir.

Eylem Planı, bu tematik alanlar doğrultusunda toplam **12 hedef** ve **61 faaliyet** içermektedir. Her bir hedef, yerel düzeyde sivil katılımı artırmaya yönelik stratejiler ve somut eylemlerle desteklenmiştir. Faaliyetler, yerel düzeyde toplumsal farkındalığın artırılması ve paydaşlar arası iş birliğinin geliştirilmesi gibi konulara odaklanmaktadır.

Eylem Planı'nın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için kapsamlı bir **izleme ve değerlendirme süreci** oluşturulmuştur. Bu süreç, SKGG koordinasyonunda yürütülecek olup, her bir faaliyetin belirlenen göstergeler doğrultusunda izlenmesini sağlayacaktır. Dönemsel raporlar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

hazırlanarak, planın uygulama süreçlerindeki ilerlemeler takip edilecek ve gerekli durumlarda düzeltici önlemler alınacaktır.

Eylem Planı, uygulama sürecinde karşılaşılabilecek olası zorlukları da dikkate alarak bu zorluklara yönelik çözüm önerilerini içermektedir. Özellikle katılım düzeyinin düşük kalma riski, paydaşlar arası koordinasyon eksiklikleri ve finansal kaynakların yetersizliği gibi sorunlar ön görülmüş ve bunlara yönelik stratejiler geliştirilmiştir. Bu sayede, Eylem Planı'nın başarıya ulaşması için gerekli esneklik ve çözüm odaklı bir yaklaşım benimsenmiştir.

Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı, sivil toplumun karar alma süreçlerine daha etkin bir şekilde dahil olmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Plan, sivil katılımın Manisa için önemini altını çizerek, toplumun farklı kesimlerinin yerel yönetimlerle sürekli iletişim ve etkileşim içinde olmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. Sivil katılımı güçlendirerek demokratik yönetim anlayışının gelişmesine katkıda bulunacak bu plan, Manisa'nın gelecekte daha katılımcı bir şehir olmasına önemli bir zemin hazırlayacaktır.

Bu çerçevede, Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı aşağıdaki ana vizyon ve temel ilkeler ışığında hazırlanmıştır:

“Manisa'nın katılımcı, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir şehir vizyonu doğrultusunda, tüm hemşehrilerin karar alma süreçlerinde etkin rol aldığı, yerel yönetim ve sivil toplum arasında güçlü ve sürekli bir iş birliğinin sağlandığı, güven ve dayanışma temelli bir kent olması”

Bu vizyon çerçevesindeki temel ilkeler:

- Katılımcılık
- Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik
- Kapsayıcılık
- Güçlü İletişim ve İşbirliği
- Sürdürülebilirlik
- Karşılıklı Güven
- Toplumsal Farkındalık
- Gönüllülük

Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı

Hedef ve Faaliyet Özet Tablosu

Öncelikli Tematik Alan 1: Kırılğan Gruplar

Hedef 1.1: Kırılğan grupların sivil katılım bağlamında farkındalıklarının artırılması

Faaliyetler:

- STK'ların ve kırılğan grupların sivil katılım bağlamında sorunlarının ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi
- Kırılğan grupların tespit edilen sorunlarının çözümüne yönelik ilgili STK'ların katılımı ile bir çalıştay yapılması

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Kırılğan gruplara yönelik olarak, kent ve kentli hakları, katılım hakkı, sivil katılım gibi konularda iletişim kampanyasının yürütülmesi
- Kırılğan gruplara yönelik olarak sivil toplum kuruluşlarının hak temelli savunuculuk, katılımcı demokrasi, kent konseyleri, sivil katılım gibi konularda eğitim faaliyetlerinin yapılması
- Sürekli Eğitim Merkezlerinde ihtiyaç tespitine göre açılacak modüllere kırılğan grupların katılarak kapasitelerinin artırılmasının sağlanması
- Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve STK'larla iş birliği ile kırılğan gruplar ile ilgili bilinçlendirme ve farkındalığın artırılması için okullarda eğitim faaliyetlerinin (Şiddetsiz iletişim, Akran zorbalığı, Ötekileştirme, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Hak mücadelesi vb. konularda) rutin olarak düzenlenmesi

Hedef 1.2: Kamu - kırılğan grupları temsil eden STK'lar arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi

Faaliyetler:

- Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde katılımcı yönetim uygulamalarının paylaşıldığı ve vatandaşların geri bildirim verebileceği bir mobil uygulama geliştirilmesi
- Kırılğan grupları temsil eden sivil toplum ile kamu temsilcileri arasında düzenli aralıklarla istişare toplantılarının yapılması
- Kırılğan grup temsilcisi sivil toplum ile yerel yönetimin ilgili birim sorumluları arasında düzenli aralıklarla istişare toplantılarının yapılması.
- Valilik, belediyeler ve diğer kamu kurumlarının resmi web sayfalarının "herkes için erişilebilir" hale getirilmesi, bu çerçevede ilgili kurumlarla toplantılar yapılması
- Kırılğan grupların kent deneyimini iyileştirebilmek adına belediye meclislerinin ilgili komisyonlarına düzenli ziyaretler gerçekleştirilmesi

Hedef 1.3: Kırılğan grupları temsil eden örgütsüz kesimin sivil katılımının artırılması

Faaliyetler:

- Yerel Hizmetlerin geliştirilmesinde sivil katılımın artırılmasına yönelik yapay zekâ gibi yönetim teknolojilerinin kullanılarak bir model tasarlanması ve bu modelin kırılğan gruplarca aktif kullanılmasında STK'larla iş birliği yapılması
- Sivil Katılımın Artırılması için geliştirilecek modelin tanıtılması ve kullanımının yaygınlaştırılması
- Yerelde (meydan, parklar, AVM'ler, dini tesisler vb.) kamusal alanlarda tüm vatandaşların katılım sağlayacağı geri bildirim-öneri yapabileceği araçların oluşturulması (talep-şikayet-öneri kutuları, QR kod uygulamaları vb.)
- Manisa Büyükşehir Belediyesi'nin yeni yönetimi tarafından gündeme alınan bazı mekânsal projelerin tasarımının/uygulanmasının katılımcı bir yaklaşımla yürütülmesi
- Kent Lokantası Projesi'nin özellikle gluten hassasiyeti olan bireyleri temsil eden sivil toplum temsilcilerinin de geri bildirimleriyle katılımcı bir anlayışla yürütülmesi
- Kırılğan gruplarla ilgili çalışan STK'lar ve sivil inisiyatiflerin iletişim bilgilerinin ilgili Belediye birimlerinde güncel olarak tutulması
- Sivil katılımı artırmaya yönelik olarak katılım araçlarının ve savunuculuk faaliyetlerinin anlatıldığı toplantılar düzenlenmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Hedef 1.4: Kırılđan grupların katılımının sürdürülebilir ve izlenebilir olması

Faaliyetler

- Kamu ve STK temsilcileri ile örgütsüz vatandaşların bir araya geleceği bir izleme platformu kurulması
- İzleme Platformu Üyelerine yönelik olarak izleme, değerlendirme ve raporlama konusunda eğitimler verilmesi
- Kent Konseylerinin Belediye Meclislerine göndermiş olduğu önerilerin mecliste görüşölüp görüşölmediğinin izlenmesi ve raporlanması

Öncelikli Tematik Alan 2: Gençlik

Hedef 2.1: Gençler arasında sivil topluma dair farkındalığın ve bilinç düzeyinin artırılması

Faaliyetler:

- Lise ve üniversitelerde sivil toplum ve sivil katılım bağlamında bilgilendirme (sunumlar, panel ve konferanslar vb.) ve farkındalık artırıcı faaliyetler (proje, fotoğraf, tasarım vb. ödüllü yarışmalar vb.) yürütölmesi
- Kent Konseyi bünyesinde Gençlik meclisi kurulması ve bu meclise katılımı artırmak için çeşitli farkındalık kampanyaları yürütölmesi (Çağrı/Davetiye - Billboardlarda ve sosyal medyada sponsorlu reklam vb.)
- Manisa'da ikamet eden tüm gençlerin bir araya geleceği sivil katılım festivali düzenlemesi
- "Mikrofon Gençlerde Buluşmaları" ile düzenli aralıklarla Belediye Başkanları/Yöneticileri ile gençleri bir araya getirecek, gençlerin fikirlerinin alınacağı buluşma etkinliklerinin düzenlenmesi

Hedef 2.2: Gençlik alanında sivil topluma dair teşvik ve desteklerin artması

Faaliyetler:

- Yerel yönetimin faaliyetlerine gençlerin katılımı teşvik edecek çeşitli pilot uygulamalar yapılması (Örn. Yapılan gönüllölüğün niteliğine göre otobüslere belli sayıda ücretsiz biniş hakkı, Belediye kafelerinde indirim, konser-etkinlik biletleri vb.)
- Manisa'da kamu kurumları bünyesindeki tüm gençlik merkezlerinin mevcut programlarının gençler tarafından değerlendirilmesi ve içerisinde önerilerin de yer aldığı bir raporun hazırlanarak ilgili kamu kurumlarına sunulması
- Manisa'da gençlerin sivil toplum alanında elde ettikleri başarı hikayelerini paylaşarak diğer gençlere ilham verilmesinin sağlanması
- Üniversitenin sosyal sorumluluk dersleri kapsamında öğrencilerini STK'larda ve yerel yönetimlerde gönüllölük yapılmasına yönlendirilmesi

Hedef 2.3: Gençler, kamu ve STK'lar arasındaki etkileşim ve iletişimin artırılması

Faaliyetler:

- Kentte yaşıyan gençlerin sivil katılımını arttırmak adına mobil bir uygulama geliştirilmesi
- Mobil uygulamanın geliştirilmesine yönelik katılımcı bir çalıştay düzenlenmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Manisa Celal Bayar Üniversitesi'ne kayıt olan her öğrenci için "Manisa'ya Hoş Geldin" başlığıyla şehirde ihtiyaç duyacağı her türlü bilgilerin yer alacağı bir bilgilendirme setinin hazırlanması ve dağıtılması

Hedef 2.4: Katılım süreçlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması

Faaliyetler:

- Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin yerel yönetim katılım süreçleriyle ilgili eğitimler alması
- Gençlerin sivil toplum ve katılım bağlamındaki farkındalığının anlaşılmasına yönelik olarak mevcut durum ve ihtiyaç analizi raporu hazırlanması
- Belli tematik alanlarda gençlerin önerilerinin geliştirildiği "fikir maratonu" etkinliklerinin yapılması
- Tamamen gençlerin tasarlayıp önereceği proje önerilerinin, belediyelerce belirli kriterlere göre seçilip bütçe imkanları dahilinde destek verilmesi
- Özel sektör ile ortak projeler geliştirerek gençlerin sivil toplum projelerine daha fazla kaynak sağlanması
- Deneyimli sivil toplum liderlerinin gençlere mentörlük yapmasını sağlayacak programlar oluşturulması

Öncelikli Tematik Alan 3: Çevre ve İklim Değişikliği

Hedef 3.1: İklim değişikliği ve çevre konusunda sivil katılımın etkinleştirilmesi için farkındalık ve kapasitenin artırılması

Faaliyetler:

- Kamu, özel sektör ve sivil toplum iş birliği ile iklim değişikliği ve çevre bilincini artıracak çeşitli etkinlikler içeren bir İklim Festivali düzenlemesi
- İklim Değişikliği ve Çevre konusunda faaliyet gösteren STK'ların, kentteki diğer STK'ları konu hakkında bilgilendirmeleri (webinar, yüz yüze seminer, toplantı vs.) ve farkındalıklarının artmasına destek olmaları
- Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda seçmeli ders olarak okutulan iklim değişikliği ve çevre dersinin öğrenciler tarafından seçilmesi için teşvik edilmesi
- Orman İl Müdürlüğü ve STK'ların iş birliğinde çevre bilincini arttırmaya yönelik olarak vatandaş katılımı ile ağaç dikim etkinliğinin yapılması
- STK'lar ve Üniversite iş birliğinde kamu kurumlarına yönelik olarak çevre ve iklim değişikliği konularında hizmet içi eğitimlerin verilmesi
- STK'lara ve ilgili kamu kurumlarına çevre ve iklim değişikliğine konusunda finansman kaynaklarına erişim konusunda eğitimlerin verilmesi
- Pilot mahallelerde çevre ve iklim değişikliği alanında çeşitli atölyeler düzenlenmesi
- Sokak röportajları aracılığıyla yerelin çevre ve iklim değişikliği alanındaki farkındalık düzeyinin ölçülmesi
- Atıkların geri dönüşüm (Recycle) ve ileri dönüşüm (Upcycle) süreçleri üzerine dezavantajlı mahallelerin okullarında yıl sonu sergilerinin yapılması teşvik edilerek, atık dönüşüm farkındalığının uygulamaya dönüştürülmesinin sağlanması
- Pilot Mahallelerde İklim Gönüllü Muhtarların belirlenmesi ve farkındalık amaçlı mahalle etkinliklerinin yapılması

Hedef 3.2: İklim değişikliği ve çevre konusunda kamu ve sivil toplum arasındaki iş birliği ve iletişimin geliştirilmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Faaliyetler:

- Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde katılımcı bir anlayışla Dijital İklım Platformu kurulması
- evre ve İklım Değişikliği alanında faaliyet gösteren sivil toplum temsilcileri tarafından Manisa evre Platformu'nun kurulması
- Kurulacak olan evre Platformu'nun da katkılarıyla iklim değişikliği ve evre konusunda Manisa'nın sorunlarının, ihtiyaçlarının ve çözüm önerilerinin tartışılacağı çalıştaylar düzenlenmesi ve alıŐtay raporlarının "Yeşil Manisa Zirvesi" toplantılarında sunulması
- Yeşil dönüşüm, döngüsel ekonomi vb. alanlarda kamu/STK iş birliğinde koordinasyon toplantılarının düzenlenmesi
- Kamu ve sivil toplum kuruluşlarının evre ve iklim değişikliği konusunda faaliyet takvimi oluşturulması
- Hazırlanmış olan Manisa evre ve İklım Değişikliği Eylem Planının tanıtımının yapılması ve yereldeki tüm paydaşların bilgilendirilmesi amacıyla yaygınlaştırma faaliyetlerinin yrtlmesi
- Manisa evre ve İklım Değişikliği Eylem Planı'nın katılımcı bir anlayışla izlenmesi ve değerlendirilmesi

Hedef 3.3: İklım değişikliği ve evre konusunda gnlllk ve yönetişimin teşvik edilmesi

Faaliyetler:

- Manisa Kent Konseyi bünyesinde bir evre ve İklım Değişikliği alıŐma Grubu kurulması
- Mahalle muhtarları, belediyeler, gönüllüler, mahalle temsilcilerinin katılımları ile "evremi Temizliyorum" Projesi'nin yrtlmesi
- Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde "evre Gönüllüleri Programı"nın oluşturulması ve söz konusu programın oluşturulmasına yönelik olarak sivil toplum temsilcileriyle çalışma toplantıları yapılması

Hedef 3.4: İklım değişikliği ve evre konusunda savunuculuk çalışmalarının güçlendirilmesi

Faaliyetler:

- İklım değişikliği ve evre konusunda kamu-sivil toplum iş birliği ve sivil katılım iyi uygulama örneklerinin yerinde görülmesi, raporlanması ve ilgili kurumlarla paylaşılması
- Belediye Meclisi bünyesinde evre ve iklim konularında kurulacak alt komisyonlarda STK'ların aktif katılımının sağlanması amacıyla, Meclis yelerine yönelik olarak konu hakkında bilgilendirme yapılması
- Öğrenci kulüpleri ve çeşitli STK'lar aracılığıyla tüketimin ve karbon ayak izinin azaltılması amacıyla panayır düzenlenmesi ve ikinci el eşyaların değer-tokuşunun sağlanacağı etkinlikler gerçekleştirilmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

İÇİNDEKİLER

1	GİRİŞ.....	11
1.1	Eylem Planının Kapsamı ve Amacı	11
1.2	Hazırlık Süreci	12
2	SİVİL KATILIM VE SİVİL KATILIM MEKANİZMALARINA BAKIŞ.....	14
2.1	Sivil Katılım Kavramı ve Önemi	14
2.2	Türkiye’de Sivil Katılımın Yasal Çerçevesi	15
2.3	Sivil Katılıma Dair Mevcut Mekanizmalar	17
3	MANİSA’DA SİVİL KATILIMIN MEVCUT DURUMU.....	19
3.1	Sivil Katılım Ortamına Dair Değerlendirmeler.....	19
3.2	Sivil Katılımın Mevcut Durumuna İlişkin Tespitler	20
3.3	Önerilen Öncelikli Tematik Sivil Katılım Alanları	22
4	MANİSA SİVİL KATILIM STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI.....	24
4.1	Sivil Katılımı Güçlendirmeye Yönelik Temel Stratejiler	24
4.2	Eylem Planının Hedefleri ve Faaliyet Önerileri.....	27
4.2.1	Kırılgan Gruplar	27
4.2.2	Gençlik	34
4.2.3	Çevre ve İklim Değişikliği	40
5	İZLEME VE DEĞERLENDİRME.....	47
6	EYLEM PLANININ UYGULANMASINDA OLASI RİSKLER / ZORLUKLAR VE ÖNERİ	
YAKLAŞIMLAR.....		51
7	Ek – Faaliyet Takvimi	56

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

1 GİRİŞ

Bu belge, ana faydalanıcısı Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), eş-faydalanıcısı İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü (STİGM) olan ve Avrupa Birliği tarafından finanse edilen “Türkiye’de Demokratik Yerel Yönetişimin Geliştirilmesi için Sivil Katılımın Güçlendirilmesi Projesi” (Sivil Katılım Projesi) kapsamında hazırlanmıştır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uygulanmakta olan projenin etkin bir biçimde uygulanması ve izlenmesine yönelik çalışmalar, IPA-II Sivil Toplum Sektörünün lider kurumu olarak Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından yürütölmektedir.

Türkiye’de demokratik yerel yönetim için sivil katılımın ve gönüllölüğün güçlendirilmesini amaçlayan proje kapsamında, sivil toplum kuruluşlarının karar alma mekanizmalarına katılımının artırılması, güven ve karşılıklı anlayışa dayalı sivil toplum-kamu iş birliğinin güçlendirilmesi ve gönüllölük için elverişli ve sürdürülebilir bir ortam yaratılmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Sivil Katılım Projesi’nin 1.Bileşeni olan “Sivil Katılım Stratejilerinin ve STK/Yerel Yönetimler Ortaklığı için İki Yıllık Eylem Planlarının Geliştirilmesi” kapsamında yedi pilot ilde (Çanakkale, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, Manisa, Mersin ve Trabzon) sivil katılımın güçlendirilmesine dair stratejiler ve iki yıllık eylem planları geliştirilmiştir. Bu çerçevede hazırlanan Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı, proje uzmanlarının teknik desteği ve yerelde paydaşların katılım ve katkılarıyla nihai hale getirilmiştir.

1.1 Eylem Planının Kapsamı ve Amacı

Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı, Manisa’da sivil toplumun yerel düzeyde karar alma süreçlerine aktif katılımının güçlendirilmesi ana amacıyla hazırlanmıştır. Bu plan, Manisa’da yerel yönetim süreçlerini güçlendirmeyi ve kamu ile sivil toplum arasında etkin bir iş birliği kurmayı hedeflemektedir.

Eylem Planı’nın kapsamı, yerel paydaşlar arasında ortaklaşa yürütölen geniş bir katılımcı süreç sonucunda belirlenen üç ana tematik alana dayanmaktadır: **Kırılğan Gruplar, Gençlik ile Çevre ve İklim Değişikliği**. Bu tematik alanlar, Manisa’nın öncelikli sorunlarını ele almak ve sivil katılımın kalıcı olmasını sağlamak amacıyla seçilmiştir.

2025-2026 yıllarını kapsayan bu Eylem Planı, Manisa’da sivil katılımın güçlendirilmesine yönelik kısa-orta vadede somut sonuçlar üretebilecek bir yapıda tasarlanmıştır. Bu yaklaşım, sivil katılım kültürüne hızlı bir şekilde katkı sağlayarak yerel düzeyde kalıcı etkiler yaratmayı amaçlamaktadır.

Bunun yanında, Eylem Planı’nın bir “iyi niyet belgesi” olmasının ötesinde, “uygulanabilir bir yol haritası” olmasına özen gösterilmiştir. Bu sebeple, mümkün olduğunca 2 yıllık süre içerisinde uygulanabilir faaliyetlere yer verilmiştir. Bu çerçevede, faaliyetler geliştirilirken, belirlenen hedeflere uygun ve gerçekçi bir şekilde hayata geçirilebilmesine önem verilmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Planın başarısında en önemli faktörlerden biri, paydaşların süreci sahiplenmesi ve en üst düzeyde katılımlarının sağlanması olmuştur. Bu bağlamda, kamu, sivil toplum kuruluşları, kent konseyi, akademik çevreler ve diğer ilgili paydaşlar arasında güçlü bir iletişim ve iş birliği kurularak Eylem Planı'na etkin bir katılım sağlanmıştır. Her kesimin katılımına ve geri bildirimlerine açık bir süreç izlenerek, bu planın kapsayıcı ve ortak sahiplenilen bir belge haline gelmesi hedeflenmiştir.

Eylem Planı'nın içeriği altı ana bölümden oluşmaktadır. İlk olarak, eylem planının hazırlık sürecine ve izlenen katılımcı yaklaşımlara yer verilmektedir. İkinci bölümde, sivil katılım kavramı ve mekanizmalarına genel bir bakış sunulmaktadır. Bu bölümde sivil katılımın önemi, Türkiye'deki yasal çerçeve ve mevcut mekanizmalar açıklanmaktadır. Üçüncü bölümde, Manisa'da sivil katılımın mevcut durumunu değerlendiren analizlere yer verilmektedir. Dördüncü bölümde, Manisa'da sivil katılımı güçlendirmeye yönelik stratejiler ve eylem önerileri ele alınmakta, belirlenen tematik alanlar doğrultusunda hedefler ve faaliyetler detaylandırılmaktadır.

Planın izleme ve değerlendirme süreci beşinci bölümde detaylandırılmakta, etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için paydaşların katılımıyla nasıl izleneceği ve değerlendirileceği açıklanmaktadır. Planın uygulama sürecinde karşılaşılabilecek olası zorluklar ve bu zorluklara yönelik çözüm önerileri ise altıncı bölümde yer almaktadır. Bu bölüm, planın başarıya ulaşması için ortaya çıkabilecek riskleri analiz etmekte ve çözüm yolları sunmaktadır.

Sonuç olarak, bu Eylem Planı, Manisa'da sivil katılımın güçlendirilmesine yönelik kısa ve orta vadede uygulanabilir bir belge olarak hazırlanmış, sivil katılım kültürünün kurumsallaşmasına önemli bir katkı sağlamayı hedeflemektedir.

1.2 Hazırlık Süreci

Manisa Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı'nın hazırlanma sürecinin kendisi, sivil katılımın güçlendirilmesine yönelik örnek bir süreç olarak tasarlanmış ve uygulanmıştır. Eylem Planı, geniş bir paydaş katılımı ile farklı kesimlerin görüşlerinin alındığı bir yöntemle geliştirilmiştir. Bu çerçevede Eylem Planı'nın hazırlık sürecinde aşağıdaki adımlar takip edilmiştir:

1. **SKGG'nin Oluşumu:** Hazırlık sürecinin en önemli adımı, **Sivil Katılım Görev Gücü (SKGG)**'nin oluşturulmasıdır. SKGG, yerel düzeyde çeşitli kurum temsilcilerinden (belediye, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, muhtarlar, akademisyenler ve diğer paydaşlardan) oluşan geniş bir yapı olarak kurulmuştur. Bu oluşum, sivil katılımın Manisa'da güçlendirilmesinde kritik bir rol üstlenmiş, planın her aşamasında koordinasyonu sağlamıştır.

Manisa Sivil Katılım Görev Gücü üyeleri aşağıda verilmektedir.

- Manisa Büyükşehir Belediyesi
- Manisa İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü
- Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Zafer Kalkınma Ajansı
- Hafsa Sultan Mahalle Muhtarlığı
- Manisa Ticaret ve Sanayi Odası
- Manisa Kalkınma ve Gelişim Derneği
- SS Mutlu Beslen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
- Altı Nokta Körler Derneği Manisa Şubesi
- Anadolu İrfanı Derneği
- Manisa Kent Konseyi
- Manisa Celal Bayar Üniversitesi Uluslararası İlişkilere Kulübü

2. **Mevcut Durum Analizleri:** Proje teknik desteğiyle yürütölen mevcut durum değerlendirmesi üç aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, sivil katılıma ilişkin mevcut mekanizmaların durumu, yerelde faaliyet gösteren STK'ların haritalanması ve gönüllü yapılara dair masa başı incelemesi yürütölmüştür.

Bu sürecin ikinci aşamasında, Manisa'daki sivil katılımın algı düzeyini, mevcut boşlukları ve fırsatları tespit etmek amacıyla çevrim içi anketler düzenlenmiştir. Bu anketler, katılımcıların sivil katılıma bakış açısını ve sürece olan ilgisini anlamak için kritik veriler sağlamıştır.

Mevcut durum değerlendirmesinin son aşamasını ise saha ziyaretleri oluşturmuştur. Bu ziyaretler kapsamında, yerel aktörlerle yapılandırılmış sorular aracılığıyla odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Yerel paydaşlar, STK temsilcileri, kamu kurumları ve diğer ilgili aktörlerle yapılan bu görüşmeler, sivil katılımın mevcut durumuna dair derinlemesine bir analiz yapmayı mümkün kılmıştır.

Tüm bu analizler sonucunda elde edilen bulgular, sivil katılımı artıracak stratejilerin belirlenmesine zemin oluşturmuştur.

3. **Strateji ve Eylem Planı Taslakları Oluşturulması:** Mevcut durum analizlerinin ardından, geniş katılımlı bir çalıştay neticesinde sivil katılımı güçlendirmeye yönelik stratejiler ve eylem planlarının ilk taslakları oluşturulmuştur.
4. **Planın Nihai Hale Getirilmesi:** Çalıştay sonucunda ortaya çıkan strateji ve eylem planı taslakları, SKGG üyeleri ve teknik destek ekibinin iş birliğiyle daha da geliştirilmiş ve nihai hale getirilmiştir. Her bir faaliyet, sivil katılım mekanizmalarını güçlendirecek şekilde detaylandırılmış ve yerel dinamikler dikkate alınarak uygulanabilirliği artırılmıştır.

Hazırlık süreci boyunca, SKGG üyeleri arasında sürekli toplantılar düzenlenmiş, farklı paydaşlar arasında karşılıklı görüş alışverişi sağlanmıştır. Bu toplantılar sayesinde, her paydaşın perspektifi değerlendirilmiş ve nihai kararlar katılımcı bir şekilde alınmıştır. Böylece, sivil katılım sürecinin yerel ihtiyaçlara ve gerçeklere dayanan bir şekilde şekillenmesi sağlanmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2 SİVİL KATILIM VE SİVİL KATILIM MEKANİZMALARINA BAKIŞ

2.1 Sivil Katılım Kavramı ve Önemi

Sivil katılım, en geniş anlamıyla, bir kararın etkilediği kişilerin o karara katkı sağlamasını içeren bir süreçtir. Bu süreç, karar alma mekanizmalarına vatandaşların dahil edilmesi üzerine kuruludur ve katılım, karar alma süreçlerinin farklı aşamalarında ve farklı aktörler tarafından çeşitli şekillerde gerçekleşebilir. Sivil katılımın temel amacı, karar süreçlerinin daha demokratik, şeffaf ve katılımcı hale gelmesini sağlamaktır.

Yerel yönetim hizmetleri, sivil katılımın en çok gerçekleştiği alanlardır. Bunun nedeni, yerel yönetimlerin vatandaşla en yakın kamu idari birimleri olması ve vatandaşların günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen kararların bu düzeyde alınmasıdır. Yerel yönetimler, vatandaşların ihtiyaçlarını yerinden tespit etme ve bu ihtiyaçlara yanıt verme sorumluluğuna sahip oldukları için, sivil katılım süreçleri için en uygun ölçek olarak kabul edilir. Aynı zamanda, yerel yönetimler, hizmet sundukları vatandaşlarla doğrudan iletişim kurma konusunda avantajlı konumda olduklarından, karar alma mekanizmalarına katılım sağlama potansiyeli en yüksek olan kurumlardır.

Ülkemizde, karar alma süreçleri bağlamında sivil katılım denilince yaygın olarak STK'lar, meslek kuruluşları vb. örgütlü yapılar akla gelmektedir. Ancak, sivil inisiyatifler, platformlar, vb. örgütsüz kesimler ile bireysel olarak vatandaşlar da sivil katılımın önemli birer aktörleridir. Dolayısıyla, bu belgede "sivil katılım" kavramı, tüm toplum kesimlerini içerecek şekilde kullanılmaktadır.

Sivil Katılımın Faydaları

Sivil katılım, iyi yönetim temel ilkelerinden birisidir ve bu çerçevede birçok faydası bulunmaktadır. Aşağıda bu faydalardan başlıca öne çıkanlar verilmektedir:

- Demokratikleşme ve Şeffaflık:** Sivil katılım, yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde vatandaşların söz sahibi olmasını sağlar. Bu da yönetim süreçlerinin daha demokratik ve şeffaf olmasına katkıda bulunur. Katılım sayesinde, yerel yönetimler yalnızca yöneten değil, aynı zamanda vatandaşlarıyla birlikte karar alan bir yapıya dönüşür.
- Karar Kalitesinin Artması:** Vatandaşların ihtiyaçlarının yerel düzeyde tespiti ve bu ihtiyaçlara yönelik çözümlerin yine vatandaşların katılımıyla üretilmesi, alınan kararların kalitesini artırır. Çeşitli toplumsal kesimlerden gelen geri bildirimler, kararların daha geniş bir perspektifle ele alınmasını sağlar ve topluma daha uygun çözümler üretilir.
- Hizmet Sunumunun İyileşmesi:** Sivil katılım, yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerin daha etkin ve verimli olmasını sağlar. Vatandaşların hizmet sunumuna dair geri

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

bildirimleri, iyileştirme süreçlerine katkıda bulunur ve hizmetlerin toplumun gerçek ihtiyaçlarına daha uygun hale getirilmesine olanak tanır.

4. **Toplumsal Sahiplenme ve Güven Artışı:** Karar alma süreçlerine katılan vatandaşlar, verilen kararlara daha fazla sahip çıkar. Bu da toplumsal sahiplenmeyi artırır ve yerel yönetimlere duyulan güveni güçlendirir. Katılımcı bir yönetim anlayışı, sivil toplum ile yönetimler arasındaki ilişkileri geliştirir ve karşılıklı güveni pekiştirir.

2.2 Türkiye’de Sivil Katılımın Yasal Çerçevesi

Türkiye’de sivil katılımı yerel düzeyde teşvik etmek ve düzenlemek için çeşitli yasalar ve yönetmelikler yürürlüktedir. Bu yasal çerçeveler, vatandaşların yerel yönetim süreçlerine dahil olmasını sağlayan mekanizmalar ve araçlar içerir. Aşağıda, bu yasa ve yönetmeliklerin önemli maddeleri özet halinde verilmiştir:

5393 Sayılı Belediye Kanunu

- **Mahalle Yönetimi (Madde 9):** Mahalle muhtarları, mahalle sakinlerinin katılımıyla mahalle sorunlarını belirler ve çözümlerini sunar. Belediye, mahalle ihtiyaçlarına uygun hizmet sunar.
- **Hemşehri Hukuku (Madde 13):** Hemşehriler, belediye karar alma süreçlerine katılma ve belediye hizmetleri hakkında bilgi edinme hakkına sahiptir. Belediyeler, sosyal ve kültürel ilişkileri geliştirir ve STK’ların katılımını teşvik eder.
- **Belediyenin Yetki ve İmtiyazları (Madde 15):** Belediyeler, yurttaşların belediye hizmetlerine ilişkin görüşlerini almak için kamuoyu yoklamaları ve araştırmalar yapabilir.
- **Meclis Toplantısı (Madde 20):** Belediye meclisi, halka açık olarak her ay toplanır. Toplantı yeri ve zamanı halka duyurulur.
- **Gündem (Madde 21):** Belediye meclis gündemi önceden hazırlanır ve halka duyurulur.
- **Meclis Kararlarının Kesinleşmesi (Madde 23):** Kesinleşen meclis kararları, halka yedi gün içinde duyurulur.
- **İhtisas Komisyonları (Madde 24):** Kamu kurumları, STK’lar, üniversiteler ve ilgili uzmanlar, ihtisas komisyonu toplantılarına katılarak görüş bildirebilir. Komisyon raporları halka açıktır.
- **Stratejik Plan ve Performans Programı (Madde 41):** Belediyeler, stratejik planlarını STK’lar, üniversiteler ve meslek odalarının görüşlerini alarak hazırlar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- **Kent Konseyi (Madde 76):** Kent konseyi, katılım, şeffaflık, sürdürülebilir kalkınma, çevre duyarlılığı ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirir. Belediyeler, kent konseyine destek sağlar.
- **Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım (Madde 77):** Belediyeler, sosyal hizmetler, çevre, sağlık, spor gibi alanlarda gönüllü katılım programları düzenler.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu

- **Görev ve Sorumluluklar (Madde 7):** İlçe belediyelerinin görüşlerini alarak büyükşehir stratejik planı hazırlanır. Sosyal hizmetler, STK'lar ile iş birliği içinde yürütülür.
- **Altyapı Hizmetleri (Madde 8):** Büyükşehir altyapı hizmetleri, kamu kurumları ve STK'ların katılımıyla koordine edilir.
- **Ulaşım Hizmetleri (Madde 9):** Ulaşım hizmetleri, STK'lar ve kamu kurumlarının katılımıyla koordine edilir.
- **Büyükşehir Meclis Toplantısı (Madde 13):** Büyükşehir belediye meclisi her ay toplanır ve toplantı yeri ve zamanı halka duyurulur.
- **İhtisas Komisyonları (Madde 15):** İhtisas komisyonlarına STK temsilcileri, üniversiteler ve kamu kurumları katılarak görüş bildirebilir.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanunu

- **Bilgi Edinme Hakkı (Madde 4):** Herkesin bilgi edinme hakkı vardır.
- **Bilgi Verme Yükümlülüğü (Madde 5):** Kamu kurumları, bilgi taleplerini etkin ve hızlı şekilde sonuçlandırmakla yükümlüdür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

- **Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Program Bütçe (Madde 9):** Kamu idareleri, stratejik planlarını katılımcı yöntemlerle hazırlar ve bu süreçte paydaşların katkılarını alır.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik

- **Genel İlkeler (Madde 5):** Stratejik planlama sürecinde kamu idaresi çalışanları, ilgili STK'lar ve diğer paydaşların katılımı sağlanır.
- **Stratejik Planların Sunulması ve Kamuoyuna Açıklanması (Madde 14):** Stratejik planlar kamu idarelerinin internet sitelerinde yayımlanır.
- **Stratejik Planların İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (Madde 16):** Kamu idareleri, stratejik plan izleme ve değerlendirme raporları hazırlar.

26313 Sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği

- **Kent Konseyi Görevleri (Madde 6):** Kent konseyi, yerel düzeyde demokratik katılımı yaygınlaştırır, hemşehrlik bilincini geliştirir ve yerel yönetimle iş birliği yapar.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- **Meclisler ve alışma Grupları (Madde 12):** Kent konseyleri, çeşitli konularda meclis ve çalışma grupları oluşturabilir ve bu gruplar belediye meclisine öneriler sunar.
- **Görüşlerin İlanı (Madde 14):** Kent konseyinin görüşleri, belediye meclisinde değerlendirildikten sonra kamuoyuna duyurulur.
- **Mali Yapı (Madde 16/A):** Belediyeler, kent konseylerine bütçelerinde ödenek ayırarak aynı ve nakdi yardım sağlar.

İİ Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği

- **Gönüllü Katılım (Madde 5):** Belediyeler, hizmet alanlarında gönüllü çalıştırabilir ve vatandaşların bu süreçlere katılımını teşvik eder.

Bu yasalar ve yönetmelikler, yerel düzeyde vatandaşların karar alma süreçlerine etkin katılımını sağlamayı amaçlamaktadır. Sivil katılım, demokratikleşme, şeffaflık, hesap verebilirlik, hizmet kalitesinin artması ve yerel yönetimlerin toplumun ihtiyaçlarına daha duyarlı hale gelmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır. Bu yasal ereve, yerel yönetimlerin halkla daha yakın çalışmasını teşvik ederken, vatandaşların da karar süreçlerine aktif olarak katılımını desteklemektedir.

2.3 Sivil Katılıma Dair Mevcut Mekanizmalar

Türkiye'de yerel düzeyde sivil katılımı destekleyen çeşitli mekanizmalar bulunmaktadır. Bunlar arasında öne çıkanlar aşağıda verilmektedir:

1. Stratejik Plan Yoluyla Katılım

Stratejik planlama, yerel düzeyde sivil katılımın önemli bir aracıdır ve Türkiye'de nüfusu 50.000'in üzerinde olan tüm belediyelerde stratejik plan hazırlanması zorunludur. Belediyeler, bu planları hazırlarken paydaşların görüşlerini dikkate almak zorundadır. Stratejik planlar, belediyenin geleceğe yönelik vizyonunu belirlerken, vatandaşların taleplerini öğrenmek ve planı sahiplenmelerini sağlamak açısından kritik bir araçtır. Katılımcı bir stratejik planlama süreci, belediyenin kararlarının yerel ihtiyaçları daha iyi karşılmasını sağlar ve yerel kamuoyu desteği temin eder.

2. Belediye Meclisleri Yoluyla Katılım

Belediye meclisleri, yerel halkı temsil eden seçilmiş üyelerden oluşur ve belediyenin karar organıdır. Belediyenin bütçesi, stratejik planı ve yatırım programları meclis aracılığıyla karara bağlanır. Belediye meclisleri halka açık toplantılar yapar ve toplantılara vatandaşlar katılabilir. STK'lar ve meslek kuruluşları temsilcileri, belediye meclisi toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilirler, ancak oy hakları yoktur. Meclis toplantılarının halka açık olmasına rağmen

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

vatandaş katılımlarının düşük olduğu belirtilmiştir. Bazı belediyeler, bu toplantıları canlı yayınlayarak daha geniş katılımlar sağlamaya çalışmaktadır.

3. İhtisas Komisyonları Yoluyla Katılım

Belediye meclisleri, çeşitli konularda ihtisas komisyonları oluşturur. Bu komisyonlar, belediyenin karar alma sũreçlerine sivil toplumun ve uzmanların katılımını sağlar. Komisyon toplantılarına STK'lar, meslek kuruluşları, üniversiteler ve uzmanlar katılabilir, ancak oy hakları yoktur. Komisyon raporları halka açıktır ve komisyon toplantılarında alınan kararlar belediye meclisinde karara bağlanır. Bu komisyonlar, yerel yönetimlerin çok paydaşlı yapısını ve katılımcı yönetim ilkesini hayata geçiren önemli mekanizmalardan biridir.

4. Kent Konseyleri Yoluyla Katılım

Kent konseyleri, yerel yönetimle toplumun farklı kesimlerini bir araya getiren önemli bir yönetim mekanizmasıdır. 2006 yılında yürürlüğe giren ve 2009'da revize edilen 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği ile kent konseyleri zorunlu hale getirilmiştir. Kent konseyleri, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda, yerel sorunların çözümünde tüm paydaşların katılımını sağlamayı amaçlar. Kent konseyleri, kadın ve gençlik meclisleri gibi özel yapıların kurulmasını teşvik eder ve yerel yönetimle toplum arasındaki bağı güçlendirir. Bütçe hazırlık sürecinde de kent konseylerinin görüşleri belediye meclisinde değerlendirilir.

5. Vatandaşların Belediye Bütçe Hazırlık Sürecine Katılımı

Bütçe hazırlama süreci genellikle bürokratik ve teknik bir iş olarak görülse de, vatandaşların bu sürece dahil edilmesi önemlidir. Belediyeler, yatırımların planlanması aşamasında vatandaşların taleplerini dikkate almak için mahallelerdeki vatandaşlarla iletişim kanalları oluşturur. Mahalle bazında toplanan talepler, bütçe hazırlık sürecinde değerlendirilir. Katılımcı bütçeleme modeli, vatandaşların karar alma sürecine katılımını sağlayarak belediye bütçesinde saydamlık ve hesap verebilirlik sağlar.

6. Mahalle Meclisleri Yoluyla Katılım

Mahalle meclisleri, vatandaşların yerel yönetim kararlarına doğrudan katılmalarını sağlayan mekanizmalardır. Bu meclisler, mahalle sakinlerinin istek ve şikayetlerini belirli aralıklarla belediyeye iletmesine olanak tanır. Mahalle meclisleri, kent konseyleri çatısı altında kurulmakta ve mahalle sakinlerinin yöneticilerle aynı platformda buluşmasını sağlamaktadır. Mahalle meclisleri, yerel demokrasiyi güçlendiren önemli bir araç olarak görülmele birlikte, Türkiye'de henüz yeterince yaygın ve işlevsel hale gelememiştir.

7. Vatandaşların Talep ve şikayet Mekanizmaları ile Katılımı

Türkiye'de vatandaşlar, şikayet, talep, görüş ve önerilerini iletmele için çeşitli kanallara sahiptir. Bu mekanizmalar arasında Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ve E-Devlet Kapısı öne çıkmaktadır. CİMER, vatandaşların yönetime katılmasını ve taleplerinin hızlı bir şekilde çözüme ulaştırılmasını amaçlamaktadır. E-Devlet Kapısı ise kamu hizmetlerine elektronik ortamda erişim sağlar ve vatandaşların taleplerini doğrudan kamu kurumlarına iletmelelerine olanak tanır.

8. Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsmanlık) Vasıtasıyla Katılım

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Kamu Denetçiliği Kurumu, 6328 sayılı Kanun ile kurulmuş olup, vatandaşların kamu idaresiyle ilgili şikayetlerini dile getirebileceği bir mekanizma sunar. Ombudsmanlık, kamu hizmetlerinin insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde yürütülmesini sağlamak amacıyla idarenin eylem ve işlemlerini inceleyen ve önerilerde bulunan bir denetim mekanizmasıdır. Vatandaşlar, bu kuruma başvurarak kamu hizmetleriyle ilgili sorunlarını dile getirebilir.

Türkiye’de yerel düzeyde sivil katılımı teşvik eden çeşitli mekanizmalar mevcuttur. Stratejik planlar, belediye meclisleri, ihtisas komisyonları ve kent konseyleri gibi mekanizmalar, vatandaşların yerel yönetim kararlarına katılımını sağlamak için etkili araçlar sunmaktadır. Mahalle meclisleri ve vatandaşların talep-şikayet mekanizmaları gibi araçlar da, bireysel katılımı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Ancak, bu mekanizmaların etkinliği ve yaygınlığı henüz yeterli seviyede değildir. Yerel düzeyde sivil katılımın güçlendirilmesi, daha şeffaf, hesap verebilir ve katılımcı bir yönetim anlayışının yerleşmesi açısından kritik önem taşımaktadır.

3 MANİSA’DA SİVİL KATILIMIN MEVCUT DURUMU

3.1 Sivil Katılım Ortamına Dair Değerlendirmeler

Bu bölümde, Manisa’da sivil katılımın mevcut durumu değerlendirilmiş ve katılım ortamının ne kadar elverişli olduğu incelenmiştir. Çalışmada, masa başı araştırmalarla Manisa Büyükşehir Belediyesi, Manisa Kent Konseyi, sivil toplum kuruluşları gibi kurumların mevcut yapılarına ve sivil katılım süreçlerine dair bilgiler toplanmıştır. Kurumların internet siteleri, stratejik planlar, faaliyet raporları ve yerel medya haberleri gibi kamuya açık kaynaklardan bilgi alınmış, ayrıca açık kaynaklarla ulaşılamayan veriler için ilgili kurumlardan resmi yazışmalar yapılmıştır. Bu veriler, sivil katılım ortamına dair ilk değerlendirmeleri oluşturmaktadır.

Manisa Büyükşehir Belediyesi’nin Sivil Katılım Çalışmaları

Manisa Büyükşehir Belediyesi’nin sivil katılım çalışmalarına dair incelemelerde, kurumsal stratejik planlarında katılımcılığa ilişkin belirgin vurguların yer aldığı, ancak uygulamada daha etkin katılım süreçlerine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Belediyenin katılım mekanizmaları arasında vatandaşların taleplerini iletebileceği çeşitli kanallar mevcuttur; belediye resmi internet sitesi, çağrı merkezi ve internet üzerinden hizmet veren Çözüm Merkezi (ÇÖZMER) bu amaçla kullanılmaktadır.

Belediye meclisi çalışmalarına vatandaşların erişimi sağlanmakta; toplantılar sosyal medya platformlarında canlı yayınlanmakta ve meclis kararları kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Ancak bu adımlar bilgilendirme ve şikâyet yönetimiyle sınırlı kalmakta, vatandaşların karar alma süreçlerine aktif katılımını artıracak daha ileri adımların atılması gerekmektedir.

Manisa Kent Konseyi

Manisa Kent Konseyi, sivil katılımın önemli mekanizmalarından biri olmasına rağmen, kentte çok aktif bir yapıya sahip olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, 2023 yılı içinde olağan genel kurul gerçekleştirilmiş ve yeni bir yönetim seçilmiştir. İleriki dönemlerde, Manisa Kent

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Konseyi'nin, tematik meclislerini ve çalışma gruplarını harekete geçirerek, sivil toplum ve yerel yönetim arasında daha güçlü bir köprü görevi görmesi ve aktif bir rol üstlenmesi, kent genelinde sivil katılımı artırmak açısından önemli olacaktır.

Manisa'da Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar)

Manisa'da sivil katılımın diğer önemli aktörleri, şehirdeki sivil toplum kuruluşlarıdır . Ekim 2024 itibarıyla şehirde 1255 kayıtlı dernek bulunmaktadır ve bu dernekler geniş bir yelpazede faaliyet göstermektedir. Mesleki ve dayanışma dernekleri, dini hizmet dernekleri ve eğitim-araştırma dernekleri, şehirdeki sivil toplumun önemli aktörleri arasındadır. Ancak yapılan değerlendirmelerde, STK'ların birçoğunda gönüllü sayısının giderek azaldığı ve maaşlı çalışanların sayısının arttığı gözlemlenmiştir. Bu durum, STK'ların mali açıdan güçlendiğini göstermekle birlikte, gnlllk kültürünün zayıfladığını da işaret etmektedir. Ayrıca, derneklerin birçoğunda aktif çalışan sayısının çok düşük olduğu ve bazı derneklerin hiç çalışanı olmadığı dikkat çekmektedir. Bu veriler, Manisa'daki STK'ların etkinliğini artırmak ve kent yönetimine daha güçlü katkı sunmalarını sağlamak için kapasite geliştirme ve fon kaynaklarına erişim konularında daha fazla desteklenmeleri gerektiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, Manisa'da sivil katılımın artırılması adına belediye, kent konseyi ve STK'ların iş birliği halinde ortak hareket etmeleri önemli bir adım olacaktır. Belediye, vatandaşların karar alma süreçlerine daha fazla dahil olabilmesi için mevcut katılım mekanizmalarını geliştirebilir ve yeni dijital araçlar kullanarak bu süreci destekleyebilir. Kent Konseyi, sivil katılımı daha aktif bir rol üstlenerek yerel sorunların zmne katkıda bulunabilir ve daha şeffaf bir yapı sergileyebilir. STK'lar da gönüllülüğü teşvik edip kapasitelerini güçlendirerek bu süreçte daha etkili bir rol oynayabilirler.

3.2 Sivil Katılımın Mevcut Durumuna İlişkin Tespitler

Bu bölümde, özellikle evirim içi anketler ve odak grup görüşmeleri neticesinde, Manisa'da sivil katılımın mevcut durumuna ilişkin ayrıntılı tespitler sunulmaktadır. Söz konusu tespitler 5 ana başlık altında yapılmıştır. Bu başlıklar şunlardır: sivil katılım algısı ve farkındalığı, sivil katılım fırsatları, sivil katılımın aktörleri arasındaki ilişkiler, sivil katılım araçları ve sivil katılımın önündeki engeller.

a) Sivil Katılıma Dair Algı ve Farkındalık

Manisa'da yapılan mevcut durum değerlendirmeleri, sivil katılımın yerel hizmetlerin etkinliği ve verimliliği açısından önemli olduğuna dair genel bir farkındalık olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, bu farkındalık genellikle bilgilendirme ve geri bildirim alma düzeyinde kalmakta, st düzey istişare ve iş birliği gibi daha ileri katılım düzeylerine ulaşmamaktadır. Belediye temsilcileri arasında sivil katılıma dair farkındalık, diğer aktörlere kıyasla daha yüksek olmakla birlikte, bu yaklaşımın belediyenin tüm birimlerine yayılmadığı görülmektedir.

Sivil toplum kuruluşları ve Kent Konseyi temsilcilerinin ise bu konuda daha fazla farkındalığa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Stratejik planlama, afet yönetimi ve sosyal hizmetler gibi alanlar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

sivil katılım için daha uygun görülürken, belediye bütçesi izleme, çevre koruma ve imar gibi konular sivil katılım bağlamında yeterince değerlendirilmemektedir. Sivil katılımın sadece belirli aşamalarda değil, tüm karar alma süreçlerinde (planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme) yer alması gerektiği konusunda genel bir farkındalık eksikliği olduğu tespit edilmiştir.

b) Sivil Katılım Fırsatları ve Etkinlik Düzeyi

Manisa'daki sivil katılım fırsatları yerel paydaşlar tarafından genellikle sınırlı ve etkisiz olarak değerlendirilmektedir. STK temsilcileri, belediye hizmetlerinin planlanmasında ve uygulanmasında kendilerini ifade etme imkanlarının kısıtlı olduğunu vurgulamaktadır. Çoğu zaman, belediyenin önemli kararlar alındıktan sonra STK'ları bir araya getirdiği ve bu süreçte katılımın yalnızca tasdik amacıyla kullanıldığı ifade edilmektedir. Bu da katılım süreçlerinin etkinliğinin zayıflamasına neden olmaktadır. Belediyenin, sivil toplum aktörlerini sürecin daha erken aşamalarında karar alma mekanizmalarına dahil etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, STK'lar katılım fırsatlarının yetersiz olduğunu ve bu fırsatların STK'ların etkili katılımına olanak sağlamadığını ifade etmektedir. STK'ların daha aktif ve proaktif bir rol üstlenmesi, sivil katılımın etkinliğini artırmak için gerekli görülmektedir.

c) Sivil Katılımın Aktörleri: İlişkiler, Bakış Açıları, İletişim, İş Birlikleri

Sivil katılımın en önemli aktörlerinden biri olan Kent Konseyi'nin Manisa'da yeterince aktif ve etkin olmadığı tespit edilmiştir. Belediye ve STK'lar arasındaki ilişkiler daha çok pratik talepler (yer, araç, yeme-içme gibi) üzerine kurulmuş olup, karar alma süreçlerine derin bir katılım sağlanamamaktadır. STK'ların belediye ile ilişkilerinin bu talepler üzerinden şekillenmesi, belediyenin STK'ları sivil katılım bağlamında daha zayıf aktörler olarak görmesine yol açmaktadır.

Bununla birlikte, tüzel kişiliği olmayan yapılar (sivil girişimler, platformlar gibi) ve gönüllüler sivil katılımında daha dezavantajlı bir konumda bulunmaktadır. Yerel paydaşlar arasında karşılıklı güven eksikliği, sivil katılımın gelişimini zorlaştıran bir diğer önemli faktördür. Bu karşılıklı güven eksikliğinin giderilmesi ve daha şeffaf bir iletişim sağlanması, sivil katılımın güçlendirilmesi için önemlidir.

d) Sivil Katılımın Araçları

Manisa'da sivil katılım süreçlerinde en sık kullanılan araçlar talep ve şikayet masaları, çağrı merkezleri ve belediyenin internet sitesi üzerinden işlemektedir. Bu araçlar vatandaşların belediyeye doğrudan geri bildirimde bulunmalarına olanak tanısa da yerel paydaşlar yüz yüze toplantılar, çalıştaylar ve sosyal medya araçlarının daha etkin katılım sağlayabileceğini ifade etmektedir. Sosyal medya, dijital katılım araçları arasında önemli bir yer tutmakla birlikte, daha etkin ve kapsayıcı dijital araçların geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Katılım süreçlerinde kullanılan araçların çeşitlendirilmesi, farklı kesimlere ulaşılmasını sağlayarak sivil katılımın daha geniş bir tabana yayılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, dijital katılımın yanı sıra yüz yüze

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

etkileşime dayalı etkinliklerin artırılması, sivil toplum aktörleri ile yerel yönetimler arasında daha güçlü bir ilişki kurulmasını sağlayabilir.

e) **Sivil Katılımın Önündeki Engeller – Zorluklar**

Manisa'da sivil katılımın önündeki en büyük engellerden biri Kent Konseyi'nin yeterince aktif olmamasıdır. Kent Konseyi'nin belediye ile sivil toplum arasında köprü işlevini tam anlamıyla yerine getirememesi, sivil katılımın gelişimini engelleyen temel sorunlardan biridir. Ayrıca, ihtiyaç analizi çalışması yapılan dönemde yerel siyasette yaşanan görüş ayrılıkları ve belediye ile STK'lar arasındaki iş birliğinin bu ayrılıklardan olumsuz etkilenmesi, katılım süreçlerini zorlaştırdığı görülmüştür. STK'lar arasında ortak hareket etme kültürünün yeterince gelişmemiş olması, farklı siyasi düşüncelerin ve etkin bir Kent Konseyi'nin bulunmaması da sivil katılımın gelişmesi önündeki diğer zorluklar olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, STK'ların teknik ve mali kapasitelerinin yetersiz olması, gönüllülüğün zayıflaması ve finansman kaynaklarına erişimde yaşanan sıkıntılar sivil katılımın önündeki diğer önemli engellerdir. Tüm bu zorluklar, Manisa'da daha kapsayıcı ve kurumsallaşmış bir sivil katılım sürecinin inşa edilmesini güçleştirmektedir.

3.3 Önerilen Öncelikli Tematik Sivil Katılım Alanları

Manisa'da gerçekleştirilen mevcut durum ve ihtiyaç analizleri sonucunda, Manisa Sivil Katılım Görev Gücü üyeleri tarafından gerçekleştirilen tartışmalar ve görüş alışverişi ile üç temel öncelikli tematik alan belirlenmiştir. Bu süreçte belediye stratejik planları, yerel medya, Kent Konseylerinin çalışmaları ve yerel paydaşlardan elde edilen geri bildirimler de dikkate alınmıştır. Bu üç alan, Manisa'nın yerel ihtiyaçlarına yönelik önemli tematik alanlar olarak ön plana çıkmıştır:

- Kırılgan Gruplar
- Gençlik
- Çevre ve İklim Değişikliği

a) **Kırılgan Gruplar**

Manisa'da kırılgan grupların sivil katılımını artırmak, toplumsal yaşamın her alanında eşitlik ve adaletin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu gruplar arasında engelli bireyler, yaşlılar, göçmenler, mülteciler, yoksul aileler ve kadınlar bulunmaktadır. Manisa'da engelli bireylerin oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu, yaşlı nüfusun da yine ülke genelinin üzerinde bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu gruplar, günlük yaşamda birçok zorlukla karşı karşıya kalmakta ve toplumsal süreçlere katılımında dezavantajlı konumda kalmaktadırlar. Özellikle yaşlılar, sosyal dışlanma ve sağlık hizmetlerine erişim gibi konularda sıkıntılar yaşamaktadır. Göçmenler ve mülteciler de Manisa'da önemli bir nüfusu oluşturmakta olup, bu grupların entegrasyonu yerel yönetimlerin sağlayacağı desteklerle hızlandırılmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Kırılgan gruplar ayrıca yoksulluk ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi sorunlarla da karşı karşıyadır. Manisa'daki işsizlik oranı ve genel ekonomik zorluklar, yoksul bireylerin sosyal hizmetlere erişimlerini zorlaştırmakta ve ekonomik fırsatlardan eşit Şekilde yararlanma olasılıklarını azaltmaktadır. Kadınlar, özellikle toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle daha fazla ayrımcılıkla karşılaşmaktadır. Bu nedenle, kırılgan grupların sivil katılımının artırılması, sosyal, ekonomik ve siyasi alanlarda tam katılımlarını sağlamaya y6nelik 6zel 6nlemlerin alınmasını gerektirmektedir. Yerel y6netimlerin bu gruplara y6nelik proaktif politikalar ve stratejiler geliştirmesi, toplumun daha kapsayıcı ve adil bir yapıya kavuşmasına katkıda bulunacaktır.

b) Gençlik

Gençlerin Manisa'daki n6fusun 6nemli bir b6l6m6n6 oluşturması, gençlik tematik alanının sečilmesindeki en 6nemli fakt6rlerden biridir. Manisa ilinde 15-24 yař aralığındaki gençler n6fusun %33'6n6 oluşturmakta ve Őehirdeki en b6y6k demografik gruplardan birini temsil etmektedirler. Manisa Celal Bayar 6niversitesi'ne bağlı 60.000 6đrenci ile birlikte merkezdeki lise 6đrencilerinin sayısı 95.000'dir. Gençlerin bu yoğunluğu, ilin sosyal, ekonomik ve k6lt6rel yapısında 6nemli bir yer tutmaktadır; ancak gençlerin karar alma s6reçlerine dahil olma d6zeyi yeterli değildir. Bu durum, gençlerin potansiyellerinin tam olarak değerlendirilemediğini g6stermektedir.

Gençlerin sivil katılım mekanizmalarına daha fazla dahil edilmesi, yaşadıkları Şehirde sorumluluk alma, kente sahip 6ıkma ve geleceği Őekillendirme bilincini kazanmalarını sağlayacaktır. 6zellikle tarım, sanayi ve hizmet sekt6rlerinde 6alışan genç işçi sayısının y6ksek olduğu g6z 6n6ne alındığında, bu n6fusun ekonomik kalkınmaya katkısı b6y6k olacaktır. Gençlerin karar alma s6reçlerinde eşit paydaşlar olarak yer almaları, Manisa'nın sosyal dengelerinin korunmasına ve ekonomik gelişimine katkı sağlayacaktır. Ayrıca, demokratik katılımın g6çlenmesi i6in gençlerin toplumun her alanında daha etkin bir rol 6stlenmeleri b6y6k 6nem taşımaktadır. Bu eylem planı, gençlerin bu alanlarda daha fazla g6r6n6r ve etkin olmasını hedeflemektedir.

c) 6evre ve İklim Değerikliği

Manisa, tarımsal 6retim a6ısından T6rkiye'nin 6nde gelen illerinden biridir. Verimli toprakları, g6neşli iklimi ve tarım i6in uygun koşulları ile Manisa, hem 6retim hem de işleme a6ısından cazip bir merkezdir. Ancak, iklim değerikliği ve artan hava olayları, tarımsal 6retim 6zerinde olumsuz etkiler yaratmakta, su kaynaklarının azalmasına ve doğal yaşamın zarar g6rmesine neden olmaktadır. Manisa'nın tarımsal 6retim kapasitesini s6rd6r6lebilir bir Şekilde koruması i6in iklim değerikliğine karşı 6nlemler alınması gerekmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Manisa ayrıca, Avrupa Birliği ile güçlü ticari bağlara sahip bir ildir. AB'nin 2019 yılında duyurduğu Avrupa Yeşil Mutabakatı, Manisa'nın ihracat yapan sektörlerini doğrudan etkileyecek düzenlemeler getirmektedir. Bu nedenle, ildeki işlemlerin çevresel sürdürülebilirlik konusunda AB regülasyonlarına uyum sağlaması gerekmektedir. Hem karbon salınımını azaltmaya yönelik düzenlemeler hem de enerji verimliliğini artırmak ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek, Manisa'nın çevresel ve ekonomik sürdürülebilirliğini güçlendirecektir. İklim değişikliği ile mücadelede yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer paydaşların iş birliği içinde çalışması kritik öneme sahiptir.

Sonuç olarak, çevre ve iklim değişikliği tematik alanı, Manisa'nın tarım, ticaret ve sanayi sektörlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak açısından stratejik bir öneme sahiptir. Sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerin iş birliği ile iklim değişikliğinin etkilerini azaltacak stratejiler geliştirilmesi, Manisa'nın çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

4 MANİSA SİVİL KATILIM STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

4.1 Sivil Katılımı Güçlendirmeye Yönelik Temel İlkeler ve Yaklaşımlar

Yerel paydaşlarla yapılan yüz yüze çalıştaylar neticesinde, Manisa'da sivil katılımın daha etkin hale getirilmesi için belirlenen ve Eylem Planı'ndaki hedeflere ve faaliyetlere yön veren stratejiler aşağıda sıralanmıştır. Bu ilke ve yaklaşımlar , vatandaşların yerel yönetim karar süreçlerine daha aktif katılımını sağlamayı, toplumsal kesimler arasında daha kapsayıcı ve eşitlikçi bir katılım mekanizması oluşturmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda, yerel yönetim ile sivil toplum arasındaki iletişim ve etkileşimi artırarak, karar alma süreçlerinin daha şeffaf ve hesap verebilir hale getirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda belirlenen stratejiler, Eylem Planı'nın uygulama aşamalarında etkin bir yol haritası sunmaktadır.

4.1.1 Manisa'da Sivil Katılımı Güçlendirmeye Yönelik Önerilen Temel İlkeler ve Yaklaşımlar

Sivil katılımı teşvik: Vatandaşların karar alma süreçlerine daha aktif şekilde katılmalarını sağlamak için çeşitli teşvik edici yöntemler ve kampanyalar geliştirmek.

Mekanizmaları etkinleştirme: Mevcut katılım platformlarını ve süreçlerini daha verimli ve etkili hale getirerek sivil katılımı kolaylaştırmak.

Katılımın hoş görüsü: Farklı görüşlerin ve bireylerin katılıma açık ve hoşgörülü bir şekilde karşılanmasını sağlayarak demokratik bir katılım ortamı oluşturmak.

Yasal çerçeve: Sivil katılımı güvence altına alacak ve destekleyecek yasal düzenlemeleri güçlendirerek, katılım süreçlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak.

Çok seslilik: Çeşitli toplumsal grupların karar alma süreçlerinde temsil edilmesini sağlayarak katılımın kapsayıcılığını artırmak.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Sivil katılım farkındalığı / kapasite artırma: Vatandaşların katılım konusundaki bilgi ve becerilerini artırmak için eğitim programları düzenleyerek, farkındalık yaratmak.

Görünürlük: Katılım süreçlerini daha şeffaf ve görünür hale getirerek vatandaşların sürece dair farkındalıklarını artırmak.

Sivil katılımı tabana yayma (yaygınlaştırma, kapsayıcılık): Katılım fırsatlarını toplumun her kesimine ulaştırarak, özellikle kırılgan ve dezavantajlı grupların da katılımını sağlamak.

İletişim güçlendirme: Vatandaşlar ile yerel yönetimler arasında daha güçlü ve sürekli bir iletişim sağlayarak, etkileşimi artırmak.

Gönüllülüğü geliştirme: Toplumda gönüllülüğ kültürünü teşvik ederek, bireylerin yerel projelere ve süreçlere katkıda bulunmalarını sağlamak.

Aktif vatandaşlık: Vatandaşların sivil ve politik süreçlere aktif şekilde katılmalarını destekleyerek, sorumlu bireyler yetiştirmek.

Sivil baskı (katılım bağlamında): Sivil toplumun, demokratik taleplerini daha güçlü bir şekilde dile getirerek yerel yönetim üzerindeki etkisini artırmak.

Katılım düzeyinin artırılması: Vatandaşların katılım oranını yükseltmek için daha fazla katılım kanalı oluşturmak ve mevcut kanalları etkin kullanmak.

İş birliklerini artırma: Yerel yönetimler, STK'lar ve diğer paydaşlar arasında daha güçlü iş birlikleri kurarak katılım süreçlerini zenginleştirmek.

Sivil katılım araçlarını çeşitlendirmek ve geliştirmek: Katılımı kolaylaştırmak için dijital ve yüz yüze platformlar gibi çeşitli araçlar geliştirerek, katılım süreçlerini genişletmek.

Yönlendirme / Öncülük: Yerel yönetimlerin sivil katılım süreçlerinde aktif bir liderlik rolü üstlenerek, toplumun daha geniş kesimlerini katılım süreçlerine dahil etmek.

Sürdürülebilirlik: Katılım süreçlerinin devamlılığını sağlamak için uzun vadeli stratejiler geliştirerek, katılımın sürdürülebilir olmasını temin etmek.

4.1.2 Stratejinin Genel ve Özel Hedefi

Strateji ve eylem planı; ana faaliyetler ve alt faaliyetlerin uygulanması ile hayata geçirilecektir.

Bu bağlamda hedefler ile ulaşılmak istenen değişimin teorisi ;

Stratejinin Genel Hedefi: Manisa'da sivil toplumun yerel düzeyde karar alma süreçlerine aktif katılımının güçlendirilmesini sağlamaktır.

Stratejinin 1. Özel Hedefi: Sivil katılım kapasitesinin başta Manisa Büyükşehir Belediyesi olmak üzere diğer kurumlarda ve sivil toplumda arttırmak

Stratejinin 2. Özel Hedefi: Manisa ilinde farklı tematik alanlarda var olan sivil toplum diyalogu mekanizmalarını güçlendirmek ve gerekli yeni diyalog mekanizmaları ve pencereleri oluşturmak

Stratejinin 3. Özel Hedefi: Sivil katılım ekosistemine doğrudan ya da dolaylı fayda sağlayacak tematik kapasite geliştirme, ađ oluşturma ve farkındalık artırıcı faaliyetleri yürütmek

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Olarak belirlenmiştir.

Eylem planının etkinliğini ölçebilmek adına 3 seviyede strateji düzeyi göstergeleri oluşturmuştur. Bu göstergelerden ilgili olanlar Eylem planı altında belirlenen uygun faaliyetler ve göstergeler ile bağlantılı biçimde izlenecektir. Seçilecek olan göstergeler ve izlemeye ilişkin ayrıntılar 5. Başlık altında sunulmaktadır.

Etki Seviyesi

- I.1. STK'ların katkısıyla/istişaresiyle kabul edilen önerilen politikaların/kararların sayısı
- I.2. STK'larla uygulanan önerilen politikaların/programların sayısı (gönüllü programları dahil)

Sonuç Seviyesi

- R.1. STK'lar tarafından belediyelere önerilen politikaların/kararların sayısı
- R.2. Kurulan/desteklenen politika diyalog mekanizmaları/platformları/meclisleri/çalışma grupları sayısı
- R.3. Belediye meclisi veya komiteleri/çalışma grupları/tematik meclislere katılan STK üyelerinin sayısı
- R.4. Belediye meclisi veya komiteleri/çalışma grupları/tematik meclislere katılan aktif vatandaşların sayısı
- R.5. STK'larla istişare ederek geliştirilen strateji/eylem planlarının sayısı (sivil katılım stratejisi dahil)

Çıktı Seviyesi

- O.1. Düzenlenen sivil katılımı ilgili eğitimlerin/kapasite geliştirme faaliyetlerinin sayısı
- O.1.1. Düzenlenen eğitimlere katılan kadın ve erkek sayısı
- O.2. Düzenlenen diğer ilgili eğitimlerin/kapasite geliştirme faaliyetlerinin sayısı
- O.2.1. Düzenlenen eğitimlere katılan kadın ve erkek sayısı
- O.3. Sivil katılım ve gönüllülük konusunda düzenlenen farkındalık artırma faaliyetlerinin sayısı (seminerler, çalıştaylar, konferanslar vb. gibi)
- O.3.1. Düzenlenen eğitimlere katılan kadın ve erkek sayısı
- O.4. Düzenlenen gönüllü kapasite geliştirme faaliyetlerinin sayısı
- O.5. Sivil katılım için geliştirilen kılavuzların/araç setlerinin sayısı
- O.6. Kurulan/desteklenen STK merkezleri/ağları
- O.7. STK'ların belediyelerle iş birliği içinde geliştirdiği yenilikçi hizmet/model/uygulama/yaklaşımların sayısı

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

4.2 Eylem Planının Hedefleri ve Faaliyet Önerileri

Eylem planı kapsamında toplam üç temel tematik hedef 12 alt hedef 61 adet faaliyet tanımlanmıştır. Faaliyetler hem sivil katılım ekosistemini doğrudan güçlendirmek, hem de sivil katılım ekosistemine dolaylı olarak fayda sağlayabilecek farklı faaliyetler ile zenginleştirilmiştir.

Eylem planı 02.01. 2025 ile 31.12.2026 tarihleri arasında uygulanacaktır. Faaliyet planında uygulama ve gözden geçirme toplantıları neticesinde, planın uygulama tarihlerin değiştirilmesi ve/veya plana yeni faaliyetlerin eklenmesi ya da var olanların çıkarılması Manisa Sivil Katılım Görev Gücü tarafından kararlaştırılacaktır. Faaliyetlerin izlenmesinde takip edilecek yöntem 5. başlık altında, faaliyetlerin gösterge niteliğindeki takvimi ise 7. Başlık altında sunulmaktadır.

4.2.1 Kırılgan Gruplar

HEDEF 1.1. Kırılgan grupların sivil katılım bağlamında farkındalıklarının artırılması

1.1.1. STK'ların ve kırılgan grupların sivil katılım bağlamında sorunlarının ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Valiliği, Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larİl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğüİl Nüfus MüdürlüğüAile ve Sosyal Hizmetler İl MüdürlüğüManisa Celal Bayar Üniversitesi (Sosyoloji ve Coğrafya Bölümü)TÜİK Manisa Bölge MüdürlüğüManisa Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.1.1.1 Faaliyet kapsamında görüşülen STK temsilcilerinin ve kırılgan gruplara mensup bireylerin toplam sayısı.1.1.1.2 Uygulanan anket veya saha araştırmasının ulaşılmış olduğu kişi sayısı (kadın/erkek)1.1.1.3 Uygulanan anket veya saha araştırmasının ulaşılmış olduğu kurum sayısı.

FAALİYETLER

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

1.1.2. Kırılğan grupların tespit edilen sorunlarının çözümüne yönelik ilgili STK'ların katılımı ile bir çalıştay yapılması

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa ValiliğiManisa Büyükşehir Belediyesiİlçe BelediyeleriZafer Kalkınma Ajansıİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.1.2.1 Çalıştaya katılan kadın/erkek sayısı1.1.2.2 Çalıştay sonunda hazırlanan rapor

1.1.3. Kırılğan gruplara yönelik olarak, kent ve kentli hakları, katılım hakkı, sivil katılım gibi konularda iletişim kampanyasının yürütülmesi

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa Valiliğiİlçe BelediyeleriMCBÜ İletişim Fakültesiİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.1.2.1 Sosyal medya paylaşımları, beğeni, yorum sayısı1.1.2.2 Kampanya süresinde yapılan anketlere katılım sayısı

1.1.4. Kırılğan gruplara yönelik olarak sivil toplum kuruluşlarının hak temelli savunuculuk, katılımcı demokrasi, kent konseyleri, sivil katılım gibi konularda eğitim faaliyetlerinin yapılması

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriKent Konseyleriİl Milli Eğitim Müdürlüğüİl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğüİlgili STK'larManisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.1.4.1 Yapılan eğitimlerin sayısı1.1.4.2 Eğitimlere katılan kadın/erkek sayısı1.1.4.3 Eğitim öncesi ve sonrası bilgi değerlendirme testleri arasındaki fark1.1.4.4 Eğitimlere başvuran kırılğan grupların çeşitliliği

1.1.5. Sürekli Eğitim Merkezlerinde ihtiyaç tespitine göre açılacak modüllere kırılğan grupların katılarak kapasitelerinin artırılmasının sağlanması

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Zafer Kalkınma Ajansıİlgili STK'lar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.1.5.1 Açılan eğitim sayısı1.1.5.2 Açılan eğitimlerin çeşitliliği1.1.5.3 Eğitimler sonucunda verilen sertifika sayıları
1.1.6. Manisa İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve STK'larla iş birliği ile kırılgan gruplar ile ilgili bilinçlendirme ve farkındalığın artırılması için okullarda eğitim faaliyetlerinin (Şiddetsiz iletişim, Akran zorbalığı, Ötekileştirme, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Hak mücadelesi vb. konularda) rutin olarak düzenlenmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	<ul style="list-style-type: none">Manisa Büyükşehir BelediyesiSS Mutlu Beslen Tarımsal Kalkınma KooperatifiManisa Kalkınma ve Gelişim DerneğiManisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İl Millî Eğitim Müdürlüğüİlgili STK'larAile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüİl Emniyet Müdürlüğü
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.1.6.1 Yapılan eğitimlerin sayısı1.1.6.2 Eğitimlere katılan kadın/erkek sayısı1.1.6.3 Eğitim öncesi ve sonrası bilgi değerlendirme testleri arasındaki fark

HEDEF 1.2. Kamu - kırılgan grupları temsil eden STK'lar arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi

FAALİYETLER	1.2.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde katılımcı yönetim uygulamalarının paylaşıldığı ve vatandaşların geri bildirim verebileceği bir mobil uygulama geliştirilmesi	
	Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriManisa Kent Konseyiİlçe Kent Konseyleriİlgili STK'lar
	Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.2.1 Toplam kullanıcı sayısı1.2.2 Toplam geri bildirim sayısı
	1.2.2. Kırılgan grupları temsil eden sivil toplum ile kamu temsilcileri arasında düzenli aralıklarla istişare toplantılarının yapılması	

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Valilik, Manisa İSTİM
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Valilik ve Bağlı Tüm İl MüdürlükleriManisa Büyükşehir Belediyesiİlçe BelediyeleriKent Konseyleriİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.2.2.1 Toplantı sayısı1.2.2.2 Toplantı katılımcı sayısı1.2.2.3 Toplantıya katılan katılımcıların çeşitliliği
1.2.3. Kırılgan grup temsilcisi sivil toplum ile yerel yönetimin ilgili birim sorumluları arasında düzenli aralıklarla istişare toplantılarının yapılması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları ve Müdürlükleriİl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğüİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.2.3.1 Toplantı sayısı1.2.3.2 Toplantı katılımcı sayısı (kadın/erkek)1.2.3.3 Toplantıya katılan katılımcıların çeşitliliği
1.2.4. Valilik, belediyeler ve diğer kamu kurumlarının resmi internet sayfalarının “herkes için erişilebilir” hale getirilmesi, bu çerçevede ilgili kurumlarla toplantılar yapılması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Engelsiz Bilişim Platformu
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Valilik ve bağlı tüm İl MüdürlükleriManisa BŞBİlçe Belediyeleri
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.2.4.1 Erişilebilirlik denetimi yapılan internet sitesi sayısı1.2.4.2 Erişilebilirlik standartlarına uygunluk oranı1.2.4.3 Toplantı sayısı1.2.4.4 Toplantı katılımcı kadın/erkek sayısı1.2.4.5 Toplantıya katılan katılımcıların çeşitliliği
1.2.5. Kırılgan grupların kent deneyimini iyileştirebilmek adına belediye meclislerinin ilgili komisyonlarına düzenli ziyaretler gerçekleştirilmesi	
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa Büyükşehir Belediyesiİlçe Belediyeleri

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

	<ul style="list-style-type: none">• Belediye Meclislerinin Kırılgan gruplarla İlgili Komisyonları• Manisa Kent Konseyi• Yunusemre Kent Konseyi• Şehzadeler Kent Konseyi• İlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 1.2.5.1 Düzenlenen ziyaret sayısı• 1.2.5.2 Ziyaret gerçekleştirilen farklı belediye meclisi sayısı

HEDEF 1.3. Kırılgan grupları temsil eden örgütsüz kesimin sivil katılımının artırılması

FAALİYETLER	1.3.1. Yerel Hizmetlerin geliştirilmesinde sivil katılımın artırılmasına yönelik yapay zekâ gibi yönetim teknolojilerinin kullanılarak bir model tasarlanması ve bu modelin kırılgan gruplarca aktif kullanılmasında STK'larla iş birliği yapılması	
	Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• İlçe Belediyeleri• İlgili STK'lar
	Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 1.3.1.1 Geliştirilen model sayısı• 1.3.1.2 İş birliği yapılan STK sayısı
	1.3.2. Sivil katılımın artırılması için geliştirilecek modelin tanıtılması ve kullanımının yaygınlaştırılması	
	Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• İlçe Belediyeleri• Kent Konseyleri• İlgili STK'lar
	Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 1.3.2.1 Kırılgan gruplar tarafından kullanım sayısı• 1.3.2.2 Kullanıcı geri bildirim sayısı
1.3.3. Yerelde (meydan, parklar, AVM'ler, dini tesisler vb.) kamusal alanlarda tüm vatandaşların katılım sağlayacağı geri bildirim-öneri yapabileceği araçların oluşturulması (talep-şikayet-öneri kutuları, QR kod uygulamaları vb.)		
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül	
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi	
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• Muhtarlık• Valilik• Kaymakamlıklar• İl Millî Eğitim Müdürlüğü	

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

	<ul style="list-style-type: none">Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.3.3.1 Kurulan geri bildirim araçlarının sayısı1.3.3.2 Araçlar kullanılarak alınan geri bildirim sayısı1.3.3.3 Araçların farklı kamusal alanlarda yaygınlık düzeyi
1.3.4. Manisa Büyükşehir Belediyesi'nin yeni yönetimi tarafından gündeme alınan bazı mekânsal projelerin tasarımının/uygulanmasının katılımcı bir yaklaşımla yürütülmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">MBB Stratejik Planlama Dairesi BaşkanlığıMBB Kent Estetiği Dairesi BaşkanlığıUygulamadan etkilenecek tüm paydaşlar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.3.4.1 Projelerin tasarım aşamasına yönelik düzenlenen toplantı sayısı1.3.4.2 Toplantılara katılan kişi sayısı1.3.4.3 Katılım sürecinde temsil edilen grupların çeşitliliği1.3.4.4 Katılımcı süreçler ile uygulanan proje sayısı
1.3.5. Kent Lokantası Projesi'nin özellikle gluten hassasiyeti olan bireyleri temsil eden sivil toplum temsilcilerinin de geri bildirimleriyle katılımcı bir anlayışla yürütülmesi	
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Proje Uygulayıcısı Daire BaşkanlığıÇölyak ve Organik Beslenme DerneğiKent Konseyleri İlgili Çalışma Gruplarıİl ve İlçe Meclisleri İlgili Komisyonlarıİl Sağlık Müdürlüğü
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.3.5.1 Düzenlenen Toplantı Sayısı1.3.5.2. Uygulamaya geçen kent lokantası sayısı
1.3.6. Kırılgan gruplarla ilgili çalışan STK'lar ve sivil inisiyatiflerin iletişim bilgilerinin ilgili belediye birimlerinde güncel olarak tutulması	
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">MBB Basın Yayın ve Halka İlişkiler Dairesi Başkanlığı
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.3.6.1 İletişim bilgisi tutulan STK ve sivil inisiyatif sayısı
1.3.7. Sivil katılımı artırmaya yönelik olarak katılım araçlarının ve savunuculuk faaliyetlerinin anlatıldığı toplantılar düzenlenmesi	
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa Büyükşehir BelediyesiValilik, MuhtarlıklarKent KonseyleriMahalle Meclisleri
Kaynak/Bütçe	Sivil Düşün AB Programı
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.3.7.1 Toplantı sayısı1.3.7.2 Toplantı katılımcısı kadın/erkek sayısı1.3.7.3 Toplantıya katılan katılımcıların çeşitliliği

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

HEDEF 1.4. Kırılgan grupların katılımının sürdürülebilir ve izlenebilir olması

1.4.1. Kamu ve STK temsilcileri ile örgütsüz vatandaşların bir araya geleceği bir izleme platformu kurulması

Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe Kent KonseyleriKent Konseyleri İzleme Değerlendirme Çalışma Grupları
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.4.1.1 Platform çerçevesinde düzenlenen toplantı sayısı1.4.1.2 Platforma katılan STK sayısı1.4.1.3 Platforma üye olan kişi sayısı (kadın/erkek)1.4.1.4 Platform ile iş birliği yapan sivil toplum kuruluşlarının sayısı1.4.1.5 Platform ile iş birliği yapan sivil toplum kuruluşlarının çeşitliliği

1.4.2. İzleme Platformu Üyelerine yönelik olarak izleme, değerlendirme ve raporlama konusunda eğitimler verilmesi

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe Kent Konseyleriİzleme Değerlendirme Çalışma GruplarıSivil Toplum Kuruluşları
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">1.4.2.1 Yapılan eğitimlerin sayısı1.4.2.2 Eğitimlere katılan kişilerin sayısı (kadın/erkek)1.4.2.3 Eğitim öncesi ve sonrası bilgi değerlendirme testleri arasındaki fark

1.4.3. Kent konseylerinin belediye Meclislerine göndermiş olduğu önerilerin mecliste görüşölüp görüşölmediğinin izlenmesi ve raporlanması

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe Kent Konseyleriİzleme Değerlendirme Çalışma Grupları

FAALİYETLER

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Performans Göstergeleri

- 1.4.3.1 Kent konseyleri tarafından belediye meclislerine göndermiş olduğu öneri sayısı
- 1.4.3.2 Belediye meclisleri tarafından gündeme alınan öneri sayısı
- 1.4.3.3 Belediye meclisleri tarafından uygulamaya alınan önerilerin sayısı
- 1.4.3.3 Konuya ilişkin hazırlanan rapor sayısı

4.2.2 Gençlik

HEDEF 2.1. Gençler arasında sivil topluma dair farkındalığın ve bilinç düzeyinin artırılması

2.1.1. Lise ve üniversitelerde sivil toplum ve sivil katılım bağlamında bilgilendirme ve farkındalık artırıcı faaliyetler yürütülmesi

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• Manisa Büyükşehir Belediyesi• İl Milli Eğitim Müdürlüğü• MCBÜ Üniversite Toplulukları• Öğrenci Konseyleri• İlçe Belediyeleri• Manisa Kent Konseyi• Yunusemre Kent Konseyi• Şehzadeler Kent Konseyi• İlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 2.1.1.1 Düzenlenen etkinlik sayısı• 2.1.2.2 Düzenlenen etkinliklere katılan lise ve üniversite öğrencisi sayısı (kadın/erkek)• 2.1.2.3 Etkinlik sonrası yapılan anket veya testlerle ölçülen öğrencilerin sivil toplum ve katılım konularındaki bilgi düzeyi artışı

2.1.2. Kent Konseyi bünyesinde Gençlik Meclisi kurulması ve bu meclise katılımı artırmak için çeşitli farkındalık kampanyaları yürütülmesi

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• İlçe Belediyeleri• Manisa Kent Konseyi• Yunusemre Kent Konseyi• Şehzadeler Kent Konseyi• İlgili STK'lar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.1.2.1 Çağrılar sonucu meclislere katılan gençlerin sayısı (kadın/erkek)
2.1.3. Manisa’da ikamet eden tüm gençlerin bir araya geleceği sivil katılım festivali düzenlemesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi, Manisa Gençlik Meclisi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">MEB İl MüdürlüğüMCBÜ Rektörlüğü ve Öğrenci Kulüpleri Üst BirliğiManisa Kent Konseyiİlçe BelediyeleriManisa Kent KonseyiYunusemre Kent KonseyiŞehzadeler Kent Konseyiİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.1.3.1 Festivalde yer alan gençlerin toplam sayısı (kadın/erkek)2.1.3.2 Festival kapsamında düzenlenen etkinliklerin toplam sayısı2.1.3.3 Katılımcıların etkinliklerden memnuniyetini ölçen anket sonuçları2.1.3.4 Festivalde yer alan gençlerin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum, eğitim düzeyi vb.) ve farklı gruplardan temsil oranı.
2.1.4. “Mikrofon Gençlerde Buluşmaları” ile düzenli aralıklarla Belediye Başkanları/Yöneticileri ile gençleri bir araya getirecek, gençlerin fikirlerinin alınacağı buluşma etkinliklerinin düzenlenmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriManisa Kent KonseyiYunusemre Kent KonseyiŞehzadeler Kent KonseyiManisa Celal Bayar Üniversitesi Öğrenci Konseyi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.1.4.1 Her bir buluşmada yer alan gençlerin toplam sayısı (kadın/erkek)2.1.4.2 Belediye sınırları içinde farklı ilçelerden katılım oranı.2.1.4.3 Etkinliklerin düzenlenme sayısı

HEDEF 2.2. Gençlik alanında sivil topluma dair teşvik ve desteklerin artması

FAALİYET

2.2.1. Yerel yönetimin faaliyetlerine gençlerin katılımı teşvik edecek çeşitli pilot uygulamalar yapılması

Zamanlama 2026 Temmuz-2026 Aralık

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa ValiliğiMEB İl MüdürlüğüManisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.2.1.1 Gerçekleştirilen pilot uygulamaların toplam sayısı2.2.1.2 Her bir pilot uygulamada yer alan gençlerin toplam sayısı2.2.1.3 Pilot uygulamalara katılan gençlerin cinsiyet, yaş, sosyoekonomik durum, eğitim düzeyi gibi demografik özelliklerine göre çeşitlilik2.2.1.4 Uygulanan farklı katılım yöntemlerinin sayısı ve çeşitliliği2.2.1.5 Pilot uygulamalara katılan gençlerden alınan geri bildirimlerin sayısı ve içeriği
2.2.2. Manisa'da kamu kurumları bünyesindeki tüm gençlik merkezlerinin mevcut programlarının gençler tarafından değerlendirilmesi ve içerisinde önerilerin de yer aldığı bir raporun hazırlanarak ilgili kamu kurumlarına sunulması	
Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Gençlik Meclisi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriValilikİl Gençlik ve Spor Müdürlüğü
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.2.2.1 Gençlik merkezlerinin programlarının değerlendirildiği çalışmalara katılan gençlerin toplam sayısı2.2.2.2 Değerlendirme sürecine katılan gençlerin cinsiyet, yaş, sosyoekonomik durum, eğitim düzeyi gibi demografik özellikleri ve çeşitliliği.2.2.2.3 Gençlerin programlar hakkında verdikleri geri bildirimlerin sayısı2.2.2.4 Gençlerin değerlendirdiği programları içeren ve önerilerin de yer aldığı raporların toplam sayısı.2.2.2.5 Hazırlanan raporların ilgili kamu kurumlarına sunulma oranı ve bu süreçteki şeffaflık.
2.2.3. Manisa'da gençlerin sivil toplum alanında elde ettikleri başarı hikayelerini paylaşarak diğer gençlere ilham verilmesinin sağlanması	
Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Gençlik Meclisi Üniversite Öğrenci Toplulukları
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Kent Konseyleri Gençlik Meclisleriİlgili STK'larMCBÜ Fotoğraf TopluluğuMCBÜ Kültür Sanat Topluluğu
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.2.3.1 Paylaşım etkinlikleri sayısı2.2.3.2 Paylaşım etkinliklerine katılan genç sayısı (kadın/erkek)2.2.3.3 Paylaşılan başarı hikayelerini dinleyen veya izleyen gençlerin demografik çeşitliliği

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

2.2.4. Üniversitenin sosyal sorumluluk dersleri kapsamında öğrencilerini STK'larda ve yerel yönetimlerde gönüllülük yapılmasına yönlendirilmesi

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larBelediyeler
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.2.4.1 Sosyal sorumluluk dersine katılan öğrenciler arasında gönüllülük faaliyetlerine katılanların sayısı (kadın/erkek)2.2.4.2 Öğrencilerin gönüllü olarak katıldıkları farklı STK'lar ve yerel yönetim sayısı

HEDEF 2.3. Gençler, kamu ve STK'lar arasındaki etkileşim ve iletişimin artırılması

2.3.1. Kentte yaşayan gençlerin sivil katılımını arttırmak adına mobil bir uygulama geliştirilmesi

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriKent KonseyleriZafer Kalkınma AjansıManisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.3.1.1 Aktif kullanıcı sayısı2.3.1.2 Uygulama üzerinden gerçekleştirilen aktivitelerin toplam sayısı

FAALİYETLER

2.3.2. Mobil uygulamanın geliştirilmesine yönelik katılımcı bir çalıştay düzenlenmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriKent KonseyleriZafer Kalkınma AjansıManisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.3.2.1 Çalışmaya katılan kişi sayısı (kadın/erkek)2.3.2.2 Toplanan fikirlerin uygulamaya dahil edilme oranı
2.3.3. Manisa Celal Bayar Üniversitesi'ne kayıt olan her öğrenci için "Manisa'ya Hoş Geldin" başlığıyla şehirde ihtiyaç duyacağı her türlü bilgilerin yer alacağı bir bilgilendirme setinin hazırlanması ve dağıtılması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Manisa Büyükşehir BelediyesiKent Konseyleri Gençlik MeclisleriKent Konseyleri Kadın Meclisleriİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.3.3.1 Hazırlanan bilgilendirme seti sayısı2.3.3.2 Bilgilendirme seti dağıtılan öğrenci sayısı

HEDEF 2.4. Katılım süreçlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması

FAALİYETLER	2.4.1. Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin yerel yönetim katılım süreçleriyle ilgili eğitimler alması	
	Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Kent konseyleriİlçe Belediyeleri
	Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.4.1.1 Yapılan eğitimlerin sayısı2.4.1.2 Eğitimlere katılan gençlik meclisi üyesi sayısı2.4.1.3 Eğitim öncesi ve sonrası bilgi değerlendirme testleri arasındaki fark
2.4.2. Gençlerin sivil toplum ve katılım bağlamındaki farkındalığının anlaşılmasına yönelik olarak mevcut durum ve ihtiyaç analizi raporu hazırlanması		
Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık	

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	Kent Konseyleri
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.4.2.1 Veri toplama sürecine katılan gençlerin sayısı (kadın/erkek)2.4.2.3 Gençlerin sivil toplum ve katılım konusundaki genel farkındalık seviyeleri ve ihtiyaçları ile ilgili bulgu sayısı
2.4.3. Belli tematik alanlarda gençlerin önerilerinin geliştirildiği “fikir maratonu” etkinliklerinin yapılması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">MBB Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.4.3.1 Gerçekleştirilen fikir maratonu etkinliklerinin sayısı2.4.3.2 Etkinliğe katılan gençlerin sayısı (kadın/erkek)2.4.3.3 Geliştirilen fikir sayısı
2.4.4. Tamamen gençlerin tasarlayıp önereceği proje önerilerinin, belediyelerce belirli kriterlere göre seçilip bütçe imkanları dahilinde destek verilmesi	
Zamanlama	Plan süresi boyunca
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe BelediyeleriKent Konseyi Gençlik MeclisiManisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.4.4.1 Gençlerin sunduğu proje önerilerinin toplam sayısı2.4.4.2 Projelerin pratikte uygulanabilir olma oranı2.4.4.3 Proje önerileri arasından destek verilen projelerin sayısı
2.4.5. Özel sektör ile ortak projeler geliştirerek gençlerin sivil toplum projelerine daha fazla kaynak sağlanması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Ticaret ve Sanayi Odası
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Zafer Kalkınma AjansıManisa Organize Sanayi Bölgesiİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">2.4.5.1 Gençlerin projelerine finansal destek sağlamak amacıyla kurulan özel sektör iş birliklerinin sayısı.2.4.5.2 Özel sektörden sağlanan finansal kaynakların toplam değeri
2.4.6. Deneyimli sivil toplum liderlerinin gençlere mentorluk yapmasını sağlayacak programlar oluşturulması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Sivil Toplum KuruluşlarıÖğrenci TopluluklarıMCBÜ

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

	<ul style="list-style-type: none">• MBB• İlçe Belediyeleri• İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü• Manisa Halk Eğitim Merkezi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 2.4.6.1 Oluşturulan programlar yoluyla mentörlük alan genç sayısı• 2.4.6.2 Oluşturulan programlara katılan sivil toplum lideri sayısı

4.2.3 Çevre ve İklim Değişikliği

HEDEF 3.1. İklim değişikliği ve çevre konusunda sivil katılımın etkinleştirilmesi için farkındalık ve kapasitenin artırılması

3.1.1. Kamu, özel sektör ve sivil toplum iş birliği ile iklim değişikliği ve çevre bilincini artıracak çeşitli etkinlikler içeren bir İklim Festivali düzenlemesi

FAALİYETLER	Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlığı• İtfaiye Dairesi Başkanlığı• MASKİ• İl Tabiat Varlıklarını Koruma Müdürlüğü• İl Milli Eğitim Müdürlüğü• Manisa Celal Bayar Üniversitesi• İlgili STK'lar• İSTİM• Manisa Kent Konseyi• Şehzadeler Kent Konseyi• Yunusemre Kent Konseyi
	Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 3.1.1.1 Festivale katılım sayısı• 3.1.1.2 Festival kapsamında düzenlenen etkinliklerin toplam sayısı

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

	<ul style="list-style-type: none">3.1.1.3 Festivale katılanların demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, sosyoekonomik durum, eğitim düzeyi vb.) ve farklı gruplardan temsil oranı.
3.1.2. İklim değişikliği ve çevre konusunda faaliyet gösteren STK'ların, kentteki diğer STK'ları konu hakkında bilgilendirilmesi (webinar, yüz yüze seminer, toplantı vs.) ve farkındalıklarının artmasına destek olmasının sağlanması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa İSTİM
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">BelediyelerKaymakamlıklarİlgili STK'larManisa Barosu Çevre KomisyonuÇevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.1.2.1 Faaliyetlere katılan STK sayısı3.1.2.2 Düzenlenen etkinliklerin sayısı
3.1.3. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda seçmeli ders olarak okutulan iklim değişikliği ve çevre dersinin öğrenciler tarafından seçilmesi için teşvik edilmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larBelediyelerKaymakamlıklarİlçe Milli Eğitim MüdürlükleriManisa Barosu Çevre Komisyonu
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.1.3 Dersi seçen öğrenci sayısı
3.1.4. Orman İl Müdürlüğü ve STK'ların iş birliğinde çevre bilincini arttırmaya yönelik olarak vatandaş katılımı ile ağaç dikim etkinliğinin yapılması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Orman İl Müdürlüğü
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">BelediyelerKamu KurumlarıMuhtarlarİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.1.4.1 Etkinliğe katılan kişi sayısı (kadın/erkek)3.1.4.2 Etkinliğe katılan STK sayısı
3.1.5. STK'lar ve Üniversite iş birliğinde kamu kurumlarına yönelik olarak çevre ve iklim değişikliği konularında hizmet içi eğitimlerin verilmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larKamu Kurumları

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

	<ul style="list-style-type: none">• Belediyeler
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 3.1.5.1 Hizmet içi eğitime katılan kamu çalışanlarının toplam sayısı (kadın/erkek)• 3.1.5.2 Eğitime katılan kamu kurumlarının toplam sayısı• 3.1.5.3 Eğitim ncesi ve sonrası bilgi değerlendirme testleri arasındaki fark
3.1.6. STK'lara ve ilgili kamu kurumlarına evre ve iklim değerliğliğine konusunda finansman kaynaklarına erişim konusunda eğitimlerin verilmesi	
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Zafer Kalkınma Ajansı
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü• İl evre, şehircilik ve İklım Değerliğliği Müdürlüğü• Manisa Büyükşehir Belediyesi• Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 3.1.6.1 Yapılan eğitimlerin sayısı• 3.1.6.2 Eğitimlere katılan kişi sayısı• 3.1.6.3 Eğitim ncesi ve sonrası bilgi değerlendirme testleri arasındaki fark
3.1.7. Pilot mahallelerde evre ve iklim değerliğliği alanında çeşitli atölyeler düzenlenmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Yunusemre Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• Yunusemre Belediyesi• Manisa Büyükşehir Belediyesi
Kaynak/Bte	Kurumların z Kaynakları
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 3.1.7.1 Düzenlenen atölyelere katılan toplam kadın/erkek sayısı• 3.1.7.2 Pilot mahallelerde gerçekleştirilen toplam atölye oturumlarının sayısı• 3.1.7.3 Atölye ncesi ve sonrası yapılan anket veya testlerle katılımcıların evre ve iklim değerliğliği konularındaki bilgi düzeyindeki artış• 3.1.7.4 Atölyelerin içeriği, eğitmen kalitesi ve genel düzenleme ile ilgili katılımcıların memnuniyet düzeyi
3.1.8. Sokak röportajları aracılığıyla yerelin evre ve iklim değerliğliği alanındaki farkındalık düzeyinin llmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kalkınma ve Gelişim Derneği
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• Manisa Büyükşehir Belediyesi
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">• 3.1.8.1 Röportaj yapılan kişi sayısı
3.1.9. Atıkların geri dönüşüm (Recycle) ve ileri dönüşüm (Upcycle) süreleri üzerine dezavantajlı mahallelerin okullarında yıl sonu sergilerinin yapılması teşvik edilerek, atık dönüşüm farkındalığının uygulamaya dönüştürülmesinin sağlanması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	İl Millı Eğitim Müdürlüğü, Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">• Okul aile birlikleri• evre dernekleri• Sıfır Atık Temel Seviye Belgesine Sahip Okul İdareleri

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.1.9.1 Dezavantajlı mahallelerde gerçekleştirilen yıl sonu sergilerinin toplam sayısı.3.1.9.2 Faaliyete katılan dezavantajlı mahalle okullarının sayısı.
3.1.10. Pilot Mahallelerde İklim Gönüllü Muhtarların belirlenmesi ve farkındalık amaçlı mahalle etkinliklerinin yapılması	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlçe Belediyeleri
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.1.10.1 Pilot mahallelerde iklim gönüllüsü olarak seçilen muhtarların toplam sayısı. (kadın/erkek)3.1.10.2 Belirlenen gönüllü muhtarlar için düzenlenen eğitim veya bilgilendirme toplantılarının sayısı ve katılım oranı.3.1.10.3 Her pilot mahallede gerçekleştirilen farkındalık etkinliklerinin sayısı

HEDEF 3.2. İklim değişikliği ve çevre konusunda kamu ve sivil toplum arasındaki işbirliği ve iletişimin geliştirilmesi

FAALİYETLER	3.2.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde katılımcı bir anlayışla Dijital İklim Platformu kurulması	
	Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	Manisa Kalkınma ve Gelişim Derneği
	Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.1.1 Platform çerçevesinde düzenlenen toplantı sayısı3.2.1.2 Platforma katılan STK sayısı3.2.1.3 Platforma üye olan kişi sayısı (kadın/erkek)3.2.1.4 Platform ile iş birliği yapan sivil toplum kuruluşlarının sayısı3.2.1.5 Platform ile iş birliği yapan sivil toplum kuruluşlarının çeşitliliği
	3.2.2. Çevre ve İklim Değişikliği alanında faaliyet gösteren sivil toplum temsilcileri tarafından Manisa Çevre Platformu'nun kurulması	
	Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
	Koordinatör Kurum/Kuruluş	İlgili STK
	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İlgili STK'lar
	Kaynak/Bütçe	Kurumların Öz Kaynakları
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.2.1 Platform çerçevesinde düzenlenen toplantı sayısı3.2.2.2 Platforma katılan STK sayısı3.2.2.3 Platforma üye olan kişi sayısı (kadın/erkek)3.2.2.4 Platform ile iş birliği yapan sivil toplum kuruluşlarının sayısı3.2.2.5 Platform ile iş birliği yapan sivil toplum kuruluşlarının	

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

3.2.3. Kurulacak olan Çevre Platformu'nun da katkılarıyla iklim değişikliği ve çevre konusunda Manisa'nın sorunlarının, ihtiyaçlarının ve çözüm önerilerinin tartışılacağı çalıştaylar düzenlenmesi ve çalıştay raporlarının "Yeşil Manisa Zirvesi" toplantılarında sunulması

Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larİlgili kamu kurumlarıBelediyelerOdalarOSB'ler
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.3.1 İklim değişikliği ve çevre konularında gerçekleştirilen toplam çalıştay sayısı.3.2.3.2 Çalıştaylara katılan kişi veya kurumların dağılımı3.2.3.3 Zirveye sunulan rapor sayısı

3.2.4. Yeşil dönüşüm, döngüsel ekonomi vb. alanlarda kamu/STK iş birliğinde koordinasyon toplantılarının düzenlenmesi

Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Valiliği
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili İl MüdürlükleriOdalarManisa Celal Bayar ÜniversitesiManisa Büyükşehir BelediyesiÇevre ve iklim değişikliği konusunda faaliyet gösteren STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.4.1 Düzenlenen toplantı sayısı3.2.4.2 Her toplantıya katılan toplam kişi sayısı (kadın/erkek)

3.2.5. Kamu ve sivil toplum kuruluşlarının çevre ve iklim değişikliği konusunda faaliyet takvimi oluşturulması

Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa BŞB, Manisa Valiliği
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larManisa Kent Konseyiİlgili kamu kurumlarıBelediyelerOdalarOSB'lerManisa Celal Bayar Üniversitesi Çevre Kulübü
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.5.1 Oluşturulan faaliyet takvimi sayısı3.2.5.2 Faaliyet takviminde yer alan etkinliklerin çeşitliliği3.2.5.3 Faaliyet takvimi oluşturma sürecine dahil edilen kamu ve STK sayısı

3.2.6. Hazırlanmış olan Manisa Çevre ve İklim Değişikliği Eylem Planının tanıtımının yapılması ve yereldeki tüm paydaşların bilgilendirilmesi amacıyla yaygınlaştırma faaliyetlerinin yürütülmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larManisa Kent Konseyiİlgili kamu kurumlarıBelediyelerOdalarOSB'ler
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.6.1 Eylem planının tanıtımı ve bilgilendirme için düzenlenen etkinliklerin sayısı3.2.6.2 Tanıtım ve yaygınlaştırma etkinliklerine katılan kişi sayısı (kadın/erkek)3.2.6.3 Eylem planı tanıtımına katılan yerel paydaşların (yerel yönetimler, STK'lar, iş dünyası, üniversiteler, kamu kurumları) sayısı
3.2.7. Manisa Çevre ve İklim Değişikliği Eylem Planı'nın katılımcı bir anlayışla izlenmesi ve değerlendirilmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK'larManisa Kent Konseyiİlgili kamu kurumlarıBelediyelerOdalarOSB'ler
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.2.7.1 İzleme toplantılarının sayısı3.2.7.2 İzleme ve değerlendirme süreçlerine katılan kamu, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri, akademik çevreler gibi paydaşların sayısı.3.2.7.3 Her izleme döneminde hazırlanan raporların sayısı ve kapsamı.

HEDEF 3.3. İklim değişikliği ve çevre konusunda gönüllülük ve yönetişimin teşvik edilmesi

FAALİ

3.3.1 Manisa Kent Konseyi bünyesinde bir Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu kurulması

Zamanlama 2025 Ocak-2025 Eylül

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">Kent KonseyiÇevre ve İklim Değişikliği alanındaki STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.3.1.1 Çalışma grubuna katılan toplam üye sayısı (kadın/erkek)3.3.1.2 Çalışma grubunda yer alan farklı paydaşların çeşitliliği3.3.1.3 Çalışma grubunun toplantı sayısı
3.3.2 Mahalle muhtarları, belediyeler, gönüllüler, mahalle temsilcilerinin katılımları ile "Çevremi Temizliyorum" Projesi'nin yürütülmesi	
Zamanlama	2025 Ocak-2025 Eylül
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Valiliği
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK Temsilcileriİlgili Mahalle MuhtarlarıBelediyelerGönüllülerKent Konseyleri
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.3.2.1 Projeye katılan mahalle muhtarları, belediye yetkilileri, gönüllüler ve mahalle temsilcilerinin toplam sayısı3.3.2.2 Düzenlenen etkinlik sayısı
3.3.3 Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde "Çevre Gönüllüleri Programı"nın oluşturulması ve söz konusu programın oluşturulmasına yönelik olarak sivil toplum temsilcileriyle çalışma toplantıları yapılması	
Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK Temsilcileriİlgili Mahalle MuhtarlarıBelediyelerGönüllüler
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.3.3.1 Programa başvuran gönüllü sayısı (kadın/erkek)3.3.3.2 Çevre Gönüllüleri Programı ile ilgili yapılan toplantıların sayısı3.3.3.3 Program kapsamında gönüllüler tarafından düzenlenen çevre odaklı etkinliklerin sayısı

HEDEF 3.4. İklim değişikliği ve çevre konusunda savunuculuk çalışmalarının güçlendirilmesi

FAA

3.4.1. İklim değişikliği ve çevre konusunda kamu-sivil toplum iş birliği ve sivil katılım iyi uygulama örneklerinin yerinde görülmesi, raporlanması ve ilgili kurumlarla paylaşılması

Zamanlama 2026 Temmuz-2026 Aralık

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İlgili STK TemsilcileriBelediyelerTematik Alan Uzmanları
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.4.1.1 Yerinde ziyaret edilen ve incelenen iyi uygulama örneklerinin toplam sayısı.3.4.1.2 İyi uygulama incelemelerine katılan kamu, sivil toplum ve diğer paydaş temsilcilerinin sayısı.3.4.1.3 Yerinde görülen iyi uygulama örneklerine dair yazılı raporların sayısı.3.4.1.4 Hazırlanan raporların ilgili kurumlara, STK'lara ve diğer paydaşlara iletilme sayısı
3.4.2. Belediye Meclisi bünyesinde çevre ve iklim konularında kurulacak alt komisyonlarda STK'ların aktif katılımının sağlanması amacıyla, Meclis üyelerine yönelik olarak konu hakkında bilgilendirme yapılması	
Zamanlama	2026 Temmuz-2026 Aralık
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi, Kent Konseyi
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	İlgili STK Temsilcileri
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.4.2.1 Meclis üyelerine yönelik düzenlenen bilgilendirme toplantılarının toplam sayısı
3.4.3. Öğrenci kulüpleri ve çeşitli STK'lar aracılığıyla tüketimin ve karbon ayak izinin azaltılması amacıyla panayır düzenlenmesi ve ikinci el eşyaların değiş-tokuşunun sağlanacağı etkinlikler gerçekleştirilmesi	
Zamanlama	2025 Ekim-2026 Haziran
Koordinatör Kurum/Kuruluş	Manisa Büyükşehir Belediyesi , İlçe Belediyesi, Manisa TSO
Sorumlu Kurum/Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none">İl Milli Eğitim MüdürlüğüMeslek LiseleriÖğrenci TopluluklarıGençlik ve Çevre ÖrgütleriBüyükşehir Belediyesiİlgili STK'lar
Performans Göstergeleri	<ul style="list-style-type: none">3.4.3.1 Düzenlenen etkinlik sayısı

5 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

5.1. SKSEP İzleme Komitesinin Oluşturulması ve Uygulamaya Hazırlık

Sivil Katılım Eylem Planı'nın başarıya ulaşmasını sağlamak ve uygulamanın etkili bir şekilde yürütölüp yürütölmediğini değerlendirmek amacıyla, düzenli bir izleme ve raporlama süreci oluşturulmuştur. Bu süreç, faaliyetlerin takibi, performans göstergeleri doğrultusunda sonuçların ölçölmesi ve düzeltici önlemler geliştirilmesi için kritik öneme sahiptir. İzleme planı, Sivil Katılım Görev Gücü üyeleri, belediye birimleri ve diğer yerel paydaşların iş birliğiyle yürütölecektir. İzleme sürecinin genel koordinasyonundan Belediye Strateji Geliştirme Birimi sorumludur.

Manisa Büyükşehir Belediyesi, SKSEP İzlenmesi için SKGG üyeleri ve diğer paydaşların dönemsel olarak bir araya geleceği formal olmayan **SKSEP İzleme Komitesi Kurar**. 4.2. Faaliyet planında belirtilen koordinatör kuruluşlar İzleme Komitesi'nin doğal üyeleri olarak belirlenir. İzleme komitesinin sekretaryası Manisa Büyükşehir Belediyesi ve SKGG üyeleri tarafından bila bedel yürütölür. Gerçekleştirecek ilk toplantı sonrası dönemsel toplanma tarihleri ilgili taraflara sekretarya tarafından iletilir. İlk izleme toplantısında;

- Strateji seviyesindeki üst düzey göstergeler ile faaliyetlerin eşleştirilmesi
- Göstergelere ilişkin veri toplama sorumlu kuruluşları ve ilgili iletişim kişileri;
- Takvimde gözden geçirme ve güncelleme
- Göstergelere ilişkin ayrıntılı hedef planlaması

Süreçleri tamamlanır.

5.2. SKSEP Uygulanması ve İzlenmesinde Kullanılacak yöntemler

Stratejinin ulaşmaya çalıştığı dönüşüm 1. Düzeyde, 3 Özel hedef ve strateji seviyesinde belirlenen etki, sonuç ve çıktı göstergelerinin takibi, 2. Düzeyde ise her bir faaliyet için belirlenmiş spesifik göstergeler, izleme sürecinin temelini oluşturmaktadır. Bu göstergeler aracılığıyla, stratejinin ve faaliyetlerin başarı düzeyi değerlendirilir.

Alt faaliyetler, ana faaliyetleri, ana faaliyetler, stratejinin 3 özel hedefini, 3 özel hedef ise Stratejinin genel hedefini besler.

Dolayısıyla, izleme süreci, her bir faaliyetin kendi göstergelerine dayalı olarak sürekli veri toplanmasını içerir. Toplanan veriler, SKGG üyeleri ve belediye birimleri tarafından analiz edilerek raporlanır.

Bu çerçevede, izleme süreci řu aşamalardan oluşur:

- **Veri Toplama:** SKGG üyeleri ve belediyenin ilgili birimleri, faaliyetlerle ilgili verileri düzenli olarak toplar. Bu veriler, geri bildirimler, anket sonuçları, toplantı raporları, dijital araçlardan alınan istatistikler gibi çeşitli kaynaklardan elde edilebilir. İdeal olarak, verilerin kanıt dokümanları belediyenin belirleyeceği ortak izleme klasöründe toplu bir biçimde saklanır. İlgili faaliyetin veri toplanmasından sorumlu kuruluş, ilerlemeleri, dönemsel olarak (çeyreklik/ altı aylık) ilgili Belediye Strateji Geliştirme Birimine dijital ortamda bildirir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- **Veri Analizi:** SKGG üyeleri, toplanan verileri belirlenen göstergelere göre analiz ederek faaliyetlerin etkinliğini değerlendirir. Ayrıca, belediyenin strateji geliştirme birimi, bu veriler üzerinden genel bir performans değerlendirmesi yapar. Dönemsel olarak kurumlardan yapılan bildirimler dönemsel değerlendirme toplantılarında değerlendirilir.
- **Geri Bildirim ve Düzeltici Önlemler:** İzleme sürecinde ortaya çıkan bulgular doğrultusunda, eksik veya aksayan noktalar için gerekli düzeltici önlemler alınır. Bu süreçte, paydaşlardan gelen geri bildirimler de dikkate alınır.

Dönemsel Raporlama

Dönemsel raporlama, altı ayda bir ve yıllık periyotlarda yapılacak şekilde planlanmıştır. Dönemsel raporlar, her bir faaliyetin hedeflere ulaşma durumu, karşılaşılan sorunlar ve alınan düzeltici önlemleri içerir. Bu raporlar, ilgili tüm paydaşlarla paylaşılacak ve uygulama sürecinde şeffaflığı sağlayacaktır.

- **Altı Aylık Raporlama:** Altı ayda bir SKGG üyeleri ve belediyenin ilgili birimleri tarafından faaliyetlerin ilerleme durumu izlenerek raporlanır. Bu raporlarda, faaliyetlerin başarılı yönleri ve iyileştirme gereken alanlar vurgulanır.
- **Yıllık Değerlendirme Raporu:** Her yıl sonunda geniş kapsamlı bir yıllık değerlendirme raporu hazırlanır. Bu rapor, bir önceki yılın genel performansını özetler, stratejik hedeflere ulaşma düzeyini analiz eder ve sonraki yıl için gerekli stratejik revizyonları önerir.

Dönemsel raporlama için Ek-2 Manisa SKSEP Toplulaştırılmış İzleme Tablosu kullanılacaktır: İzleme Tablosunda;

- Her bir faaliyetin tanımı ve çeyreklik(3 aylık) bazda 2 yıllık takvimi
- Her bir faaliyetten sorumlu kuruluş,
- Veri oluşturma, toplamadan sorumlu kuruluş, ve ilgili iletişim bilgileri
- Göstergelerin doğrulama kaynakları
- Faaliyetlerin (Göstergelerin) tahmini tamamlanma tarihleri
- İlgili faaliyetin, 4.1.2 de belirlenen strateji seviyesindeki bağlı olduğu üst seviye göstergeler yer alır.

Sorumluluklar

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Dönemsel raporlama ve izleme sorumlulukları, belediye, SKGG üyeleri ve diğer paydaşlar arasında paylaşılmıştır:

- **Sivil Katılım Görev Gücü:** Eylem planının izlemesinden sorumlu ana yapıdır. SKGG üyeleri, her bir faaliyetin göstergelerine dayalı olarak veri toplar, analiz yapar ve raporlama sürecine katkıda bulunur. SKGG üyeleri, kendi aralarında izleme sorumluluğunu paylaşabilirler.
- **Belediye Strateji Geliştirme Birimi:** İzleme sürecinin genel koordinasyonundan sorumludur. Bu birim, formal olmayan SKSEP izlemesi komitesi kurar ve SKGG'den gelen verileri analiz ederek genel raporları hazırlar ve belediye yönetimine sunar.
- **İlgili Belediye Müdürlükleri:** Her bir faaliyet için belirlenen göstergelere dayalı veri toplama ve SKGG'ye raporlama sorumluluğunu taşır.
- **Paydaşlar (STK'lar, Kent Konseyi vb.):** Paydaşlar, izleme sürecinde SKGG ile iş birliği içinde çalışarak geri bildirimlerde bulunur ve süreçlere katkı sağlar.

Düzeltilici Önlemler ve Revizyon Süreci

İzleme ve raporlama sürecinde tespit edilen eksiklikler, aksaklıklar veya başarı oranındaki sapmalar sonucunda SKGG, düzeltilici önlemler alır. Göstergelerdeki sapmalar analiz edilir ve faaliyetlerin başarıya ulaşması için gerekli stratejik revizyonlar gerçekleştirilir.

Şeffaflık ve Paydaş Katılımı

İzleme ve raporlama süreçlerinde elde edilen bulgular, tüm paydaşlarla şeffaf bir şekilde paylaşılır. Bu, SKGG'nin raporlarının halkla, STK'larla ve diğer yerel aktörlerle düzenli olarak paylaşılmasını içerir. Geri bildirim mekanizmaları aracılığıyla paydaşların sürece aktif katılımı sağlanarak, katılım kültürü sürekli olarak geliştirilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

6 EYLEM PLANININ UYGULANMASINDA OLASI RİSKLER / ZORLUKLAR VE ÖNERİ YAKLAŞIMLAR

Yerel düzeydeki paydaşların katılım ve katkılarıyla hazırlanan Sivil Katılım Eylem Planı'nın başarısı, hazırlık aşamasında dikkatle oluşturulan stratejilerin uygulama sürecinde de etkili bir şekilde hayata geçirilmesine bağlıdır. Ancak bu süreçte karşılaşılabilecek bazı riskler ve zorluklar, hedeflere ulaşmayı güçleştirebilir. Bu bölümde, eylem planının uygulanmasında karşılaşılan olası riskler/zorluklar ve bunlara yönelik öneriler ele alınacaktır. Bu tür risklerin farkında olunması ve bunları azaltmaya yönelik stratejiler geliştirilmesi, planın etkinliğini artırabilir.

Olası Riskler ve Zorluklar

Katılım Düşüklüğü (Belediye içi)

Katılım Düşüklüğü (Sivil Toplum Aktörleri ve diğer paydaşlar)

Öneriler

- Belediyenin kendi iç iletişim kanalları daha etkin hale getirilerek, üst yönetimin, idarecilerin ve personelin Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı ve içeriği hakkında daha fazla bilgi sahibi olması sağlanabilir.
- Belediye çalışanlarına yönelik olarak sivil katılım konusunda düzenli eğitim programları ve farkındalık çalışmaları yapılabilir. Bu eğitimler, personelin sivil katılımın önemi konusunda bilinçlenmesini sağlayacaktır.
- Belediye içi katılımı artırmak için düzenli olarak bilgilendirme toplantıları yapılabilir ve ilgili birimlerden geri bildirim alınabilir. Bu süreç, birimlerin fikirlerinin ciddiye alındığını ve katılımın anlamlı olduğunu hissettirecektir.
- Sivil toplum temsilcileri ve diğer paydaşlar ile düzenli bilgi alışverişi ve iş birliği mekanizmaları oluşturulmalıdır. Özellikle ortak toplantılar aracılığıyla belediye ve sivil toplum arasında sürekli iletişim sağlanmalıdır.
- Farklı büyüklükteki ve yapısal özellikteki STK'ların katılımını kolaylaştırmak için esnek katılım mekanizmaları oluşturulmalıdır. Bu, hem dijital katılım (çevrimiçi toplantılar, anketler vb.) hem de yüz yüze katılım yolları içerebilir.
- Sivil toplum ile iş birliğini teşvik eden platformlar /ağlar oluşturulmalıdır. Bu sayede sivil toplum temsilcileri, daha güçlü bir sesle eylem planı uygulamasına katılabilir ve kendi aralarındaki deneyim paylaşımını artırabilir.
- Belediye tarafından sivil toplum temsilcilerinin ve diğer paydaşların sunduğu katkılar net bir şekilde vurgulanmalı ve kamuoyuyla paylaşılmalıdır. Sivil toplumun yerel yönetim süreçlerine olan katkılarının

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

değer gördüğünü bilmesi, daha fazla katılım sağlamaları için teşvik edici olacaktır.

- STK'ların katılımını teşvik etmek için, plan dışında da belediye ile ortak projeler geliştirilerek bu projelere fon sağlanabilir. Böylece, STK'ların katılımı hem finansal olarak desteklenir hem de daha güçlü bir iş birliği ortamı oluşturulur.
- Yerel düzeyde bazı sosyo-kültürel ve fiziksel durumlardan ötürü bazı sosyal grupların katılımı kısıtlanabilir. Bu nedenle, katılım süreçleri esnek ve erişilebilir olmalıdır. Örneğin, kadınların toplumsal rolleri nedeniyle katılımda zorluk yaşadığı bölgelerde, özel toplantılar veya farklı zaman dilimlerinde etkinlikler düzenlenebilir.

Sahiplenme Eksikliği

- Eylem planının her aşamasında paydaşlar düzenli olarak bilgilendirilmeli ve ilerlemeler hakkında güncel bilgi sağlanmalıdır. Açık iletişim, planın kurumsal/toplumsal desteğini ve sahiplenme duygusunu güçlendirir.
- Plan uygulamalarına dair geri bildirimler düzenli olarak alınmalı ve paydaşların nerileri planın ilerleyen aşamalarına entegre edilmelidir. Geri bildirimlerin dikkate alındığını görmek, paydaşların sürece daha fazla bağlanmasını sağlar.
- Plan uygulaması sürecinde elde edilen başarılar ve ilerlemeler yerel paydaşlarla açık şekilde paylaşılmalı ve duyurulmalıdır. Paydaşların, planın sonuçlarını görmesi ve somut başarıları deneyimlemesi sahiplenmeyi güçlendirecektir.
- Eylem planının hedeflerini, sivil katılım kültürüne sağlayacağı faydaları ve süreçte kimin nasıl katkı sağlayabileceğini anlatan farkındalık kampanyaları düzenlenmesi faydalı olacaktır. Bu kampanyalar, planın daha geniş bir kitle tarafından sahiplenilmesine katkı sunar.
- Eylem planına katkı sağlayan bireyler, gruplar ya da kurumlar için ödüllendirme ve teşvik mekanizmaları oluşturulabilir. Katkıda bulunanların tanınması, diğer paydaşları teşvik edici bir rol oynayabilir.
- Faaliyetler şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde yürütülmelidir. Paydaşlar, faaliyetlerin nasıl ilerlediğini grebildiklerinde, planı sahiplenme duyguları da artacaktır.
- Yerel idareciler, kanaat önderleri ve/veya plana dahil olmayan diğer STK'lar ile iş birliği yaparak onların da planı desteklemesi sağlanmalıdır. Bu şekilde, planın yerel düzeyde sahiplenilmesi ve katılımı artacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Paydaşlar Arasında İletişim ve Koordinasyon Eksikliği

- İlgili hedef/faaliyet ile ilgili olarak tüm paydaşların düzenli olarak bir araya geldiği ortak buluşma ortamları oluşturulmalıdır. Bu buluşmalar, paydaşlar arasında sürekli bilgi alışverişi, kararlara katılım ve iş birliği fırsatları sunabilir.
- Plan uygulamaları sırasında paydaşlar arasında görev ve sorumlulukların net bir şekilde tanımlanması sağlanmalıdır. Her paydaşın ilgili faaliyetteki rolü ve beklentiler açıkça belirlenerek, koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan karışıklıklar önlenir.
- Paydaşlar arasında düzenli aralıklarla bilgilendirme toplantıları yapılmalı ve projelerin durumu hakkında herkesin güncel bilgilere sahip olması sağlanmalıdır. Toplantılar, çevrimiçi veya yüz yüze yapılabilir.
- Paydaşlardan düzenli geri bildirim alınmalı ve değerlendirme toplantıları yapılmalıdır. Böylece paydaşların projeye ilgili düşünceleri, endişeleri ve önerileri proje yönetimine entegre edilebilir.
- Sadece tek bir iletişim kanalı yerine, e-posta, çevrimiçi platformlar, yüz yüze toplantılar gibi birden fazla iletişim aracı kullanılmalıdır. Bu, paydaşlar arasındaki iletişim ve koordinasyonun kesintisiz olmasını sağlar.
- Planın uygulanması aşamasında iletişimi (tek seferlik bir eylem olarak değil) sürekli bir süreç olarak ele almak gereklidir. Paydaşlar arasında sürekli bilgi paylaşımının ve iletişimin sağlanması için bir rutin oluşturulmalı ve her aşamada bu rutin desteklenmelidir. Bu noktada, Sivil katılım Eylem Planı'na dair bir iletişim planı oluşturmak çok faydalı olacaktır.
- Tüm paydaşların birlikte çalıştığı, plan hedeflerini ve süreçlerini daha iyi anlamalarını sağlayacak (beyin fırtınası) atölye çalışmaları düzenlenebilir. Bu çalışmalar, paydaşlar arasındaki iş birliğini pekiştirir ve herkesin aynı farkındalık düzeyine sahip olmasını sağlar.

Yeterli Kaynak ve Bütçe Eksikliği

- Plandaki her bir faaliyetin en başında, tüm maliyet kalemlerini detaylandırarak gerçekçi bir bütçe planı hazırlanmalı ve yeterli kaynak ayrılmalıdır.
- Mevcut kaynakların en verimli şekilde kullanılması için ihtiyaçlar doğrultusunda önceliklendirme yapılmalı ve gereksiz harcamalar önlenmelidir.
- Belediye ve sivil toplum temsilcileri ortaklaşa bir biçimde, ulusal ve uluslararası fon sağlayıcı kuruluşlarla iletişime geçerek faaliyetlere ek fon sağlamak için hibe programlarına başvurabilir. Avrupa Birliği fonları, Birleşmiş Milletler destekleri ve

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Sivil Katılıma Dair Olası Dirençler

- diğer uluslararası kuruluşlar bu noktada önemli fırsatlar sunabilir.
- Özel sektörle iş birliği yapılarak kamu-özel ortaklıkları kurulabilir. Özel sektör temsilcilerinin kaynak sağlayıcı rol üstlenmesiyle faaliyetlere ek finansman bulunabilir ve planın bütçe yükü hafifletilebilir.
 - Kitlesele fonlama yöntemleriyle, yerel işletmeler ve vatandaşlardan bağış ve sponsorluk desteği sağlanabilir. Özellikle yerel sorunlara çözüm üreten kritik faaliyetler/projeler için bölgeye duyarlı firmalar ve kişilerden kaynak yaratmak etkili olabilir.
 - Uygulama süreci uzayan faaliyetler, zamanla daha fazla mali kaynak gerektirebilir. Bu sebeple, faaliyetlerin mümkün olduğunca kısa sürede ve verimli bir şekilde tamamlanması hedeflenmelidir.
 - Uygulama aşamasında olası bir direncin önüne geçmek için planın ilk aşamalarından itibaren paydaşların katılımı sağlanmalı ve onların fikirleri dikkate alınmalıdır. Bu sayede, planın paydaşlar tarafından sahiplenilmesi ve kabul görmesi kolaylaşır.
 - Sivil Katılım Stratejisi ve Eylem Planı'na dair genel anlamda olası dirençlerin altında bilgi eksikliği olabilir. Sivil katılımın faydalarını anlatan bilgilendirme ve farkındalık kampanyaları düzenlenerek, eylem planının uzun vadeli yararları vurgulanabilir.
 - Yerel düzeyde bazı kurumlar/sivil toplum temsilcileri, planın hazırlık sürecine dahil olmadıkları için bazı faaliyetlere karşı bir direnç gösterebilirler. Direnç gösteren grupların endişelerini anlamak ve çözmek için uzlaşmaya dayalı bir süreç yürütülmelidir. Ortak çözümler bulmak için taraflar arasında diyalog kanalları açık tutulmalı ve faaliyetlerde değişiklik yapmaya esneklik gösterilmelidir.
 - Faaliyetlerin uygulanması sırasında, yerel sosyo-kültürel dinamikler ve hassasiyetler dikkate alınarak, direnç olasılığı en aza indirilebilir.
 - Eylem planının uygulama süreçlerinin açık ve şeffaf olması, paydaşlarda güven oluşturacaktır ve olası dirençleri azaltacaktır.
 - Paydaşların direnç gösterdiği konularla ilgili başarılı uygulama örnekleri gösterilebilir. Benzer projelerin nasıl faydalar sağladığını gösteren başarı hikayeleri, yerel direncin kırılmasına yardımcı olabilir. Küçük çaplı pilot projelerle güven artırılabilir.
 - Yerel yöneticiler, kanaat önderleri gibi yerel düzeyde güvenilen kişilerle iş birliği yaparak plana olan desteği artırmak ve değişime karşı direnci azaltmak mümkün olabilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Yerel medya kuruluşlarıyla iş birliği yaparak, eylem planı hakkında s¼rekli bilgilendirme yapılmalı ve olumlu kamuoyu oluşturulmalıdır. Medya aracılığıyla, sivil katılımın olumlu etkileri daha geniş kitlelere ulaştırılabilir.

Zaman Yönetimi ve Gecikmeler

- Planın başında tüm faaliyetler için hazırlanan detaylı zaman çizelgesinin ilgili hedefi aksatmayacak şekilde planlandığından emin olunmalıdır.
- Zaman çizelgelerinin gerektiğinde esneklik sunabilecek şekilde yapılandırılması önemlidir. Olası değişikliklere karşı uyum sağlanabilecek bir yaklaşım benimsenmelidir. Böylece, beklenmeyen durumlarda gecikme riski en aza indirgenir.
- Plan ve alt hedefleri, belirli dönemlere ayrılabilir ve her bir aşamanın tamamlanması bir "milestone" (kilometre taşı) olarak planlanabilir. Bu sayede planın her aşamasında başarı ölç¼mleri yapılabilir ve olası gecikmeler erken tespit edilebilir.
- Zaman yönetimi için bir takım profesyonel yazılımlar (örneğin, Microsoft Project, Asana, Trello vb.) kullanılabilir. Bu araçlar, her aşamanın ilerlemesini takip etmek, görevleri atamak ve zaman çizelgelerini düzenlemek için kullanılabilir.
- Büyük ölçekli faaliyetler, daha küçük ve yönetilebilir aşamalara bölünerek takip edilebilir. Küçük başarılar, ana faaliyeti daha hızlı ve etkili bir şekilde tamamlamaya yardımcı olur.
- Planın ilerleyişi düzenli olarak izlenmeli ve raporlanmalıdır. Her aşamada yapılan izleme, olası gecikmelerin erkenden fark edilmesini sağlar ve gerekli müdahalelerin yapılmasına olanak tanır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

7 Ek – Faaliyet Takvimi

Öncelikli Tematik Alan 1: Kırılgan Gruplar

	2025												2026												
	Ocak 2025	Şubat 2025	Mart 2025	Nisan 2025	Mayıs 2025	Haziran 2025	Temmuz 2025	Ağustos 2025	Eylül 2025	Ekim 2025	Kasım 2025	Aralık 2025	Ocak 2026	Şubat 2026	Mart 2026	Nisan 2026	Mayıs 2026	Haziran 2026	Temmuz 2026	Ağustos 2026	Eylül 2026	Ekim 2026	Kasım 2026	Aralık 2026	
Hedef 1.1: Kırılgan grupların sivil katılım bağlamında farkındalıklarının artırılması																									
1.1.1. STK'ların ve kırılgan grupların sivil katılım bağlamında sorunlarının ve ihtiyaçlarının tespit edilmesi																									
1.1.2. Kırılgan grupların tespit edilen sorunlarının çözümüne yönelik ilgili STK'ların katılımı ile bir çalıştay yapılması																									
1.1.3. Kırılgan gruplara yönelik olarak, kent ve kentli hakları, katılım hakkı, sivil katılım gibi konularda iletişim kampanyasının yürütülmesi																									
1.1.4. Kırılgan gruplara yönelik olarak sivil toplum kuruluşlarının hak temelli savunuculuk, katılımcı demokrasi, kent konseyleri, sivil katılım gibi konularda eğitim faaliyetlerinin yapılması																									
1.1.5. Sürekli Eğitim Merkezlerinde ihtiyaç tespitine göre açılacak modüllere kırılgan grupların katılarak kapasitelerinin artırılmasının sağlanması																									
1.1.6. Manisa İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve STK'larla işbirliği ile kırılgan gruplar ile ilgili bilinçlendirme ve farkındalığın artırılması için okullarda eğitim faaliyetlerinin (Şiddetsiz iletişim, Akran zorbalığı, Ötekileştirme, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Hak mücadelesi vb. konularda) rutin olarak düzenlenmesi																									
Hedef 1.2: Kamu - kırılgan grupları temsil eden STK'lar arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi																									
1.2.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde katılımcı yönetim uygulamalarının paylaşıldığı ve vatandaşların geri bildirim verebileceği bir mobil uygulama geliştirilmesi																									
1.2.2. Kırılgan grupları temsil eden sivil toplum ile kamu temsilcileri arasında düzenli aralıklarla istişare toplantılarının yapılması																									
1.2.3. Kırılgan grup temsilcisi sivil toplum ile yerel yönetimin ilgili birim sorumluları arasında düzenli aralıklarla istişare toplantılarının yapılması																									
1.2.4. Valilik, belediyeler ve diğer kamu kurumlarının resmi web sayfalarının "herkes için erişilebilir" hale getirilmesi, bu çerçevede ilgili kurumlarla toplantılar yapılması																									
1.2.5. Kırılgan grupların kent deneyimini iyileştirebilmek adına belediye meclislerinin ilgili komisyonlarına düzenli ziyaretler gerçekleştirilmesi																									
Hedef 1.3: Kırılgan grupları temsil eden örgütsüz kesimin sivil katılımının artırılması																									
1.3.1. Yerel Hizmetlerin geliştirilmesinde sivil katılımın artırılmasına yönelik yapay zekâ gibi yönetim teknolojilerinin kullanılarak bir model tasarlanması ve bu modelin kırılgan gruplarca aktif kullanılmasında STK'larla işbirliği yapılması																									
1.3.2. Sivil Katılımın Artırılması için geliştirilecek modelin tanıtılması ve kullanımının yaygınlaştırılması																									
1.3.3. Yerelde (meydan, parklar, AVM'ler, dini tesisler vb.) kamusal alanlarda tüm vatandaşların katılım sağlayacağı geri bildirim-öneri yapabileceği araçların oluşturulması (talep-şikayet-öneri kutuları, QR kod uygulamaları vb.)																									
1.3.4. Manisa Büyükşehir Belediyesi'nin yeni yönetimi tarafından gündeme alınan bazı mekânsal projelerin tasarımının/uygulanmasının katılımcı bir yaklaşımla yürütülmesi																									

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Öncelikli Tematik Alan 2: Gençlik

	2025												2026												
	Ocak 2025	Şubat 2025	Mart 2025	Nisan 2025	Mayıs 2025	Haziran 2025	Temmuz 2025	Ağustos 2025	Eylül 2025	Ekim 2025	Kasım 2025	Aralık 2025	Ocak 2026	Şubat 2026	Mart 2026	Nisan 2026	Mayıs 2026	Haziran 2026	Temmuz 2026	Ağustos 2026	Eylül 2026	Ekim 2026	Kasım 2026	Aralık 2026	
HEDEF 2.1. Gençler arasında sivil topluma dair farkındalığın ve bilinç düzeyinin artırılması																									
2.1.1. Lise ve üniversitelerde sivil toplum ve sivil katılım bağlamında bilgilendirme (sunumlar, panel ve konferanslar vb.) ve farkındalık artırıcı faaliyetler (proje, fotoğraf, tasarım vb. ödüllü yarışmalar vb.) yürütülmesi																									
2.1.2. Kent Konseyi bünyesinde Gençlik meclisi kurulması ve bu meclise katılımı artırmak için çeşitli farkındalık kampanyaları yürütülmesi (Çağrı/Davetiye - Bilboardlarda ve sosyal medyada sponsorlu reklam vb.)																									
2.1.3. Manisa'da ikamet eden tüm gençlerin bir araya geleceği sivil katılım festivali düzenlenmesi																									
2.1.4. "Mikrofon Gençlerde Buluşmaları" ile düzenli aralıklarla Belediye Başkanları/Yöneticileri ile gençleri bir araya getirecek, gençlerin fikirlerinin alınacağı buluşma etkinliklerinin düzenlenmesi																									
Hedef 2.2: Gençlik alanında sivil topluma dair teşvik ve desteklerin artması																									
2.2.1. Yerel yönetimin faaliyetlerine gençlerin katılımı teşvik edecek çeşitli pilot uygulamalar yapılması (Örn. Yapılan gönüllülüğün niteliğine göre otobüslere belli sayıda ücretsiz biniş hakkı, Belediye kafelerinde indirim, konser-etkinlik biletleri vb.)																									
2.2.2. Manisa'da kamu kurumları bünyesindeki tüm gençlik merkezlerinin mevcut programlarının gençler tarafından değerlendirilmesi ve içerisinde önerilerin de yer aldığı bir raporun hazırlanarak ilgili kamu kurumlarına sunulması																									
2.2.3. Manisa'da gençlerin sivil toplum alanında elde ettikleri başarı hikayelerini paylaşarak diğer gençlere ilham verilmesinin sağlanması																									
2.2.4. Üniversitenin sosyal sorumluluk dersleri kapsamında öğrencilerini STK'larda ve yerel yönetimlerde gönüllülük yapılmasına yönlendirilmesi																									
Hedef 2.3: Gençler, kamu ve STK'lar arasındaki etkileşim ve iletişimin artırılması																									
2.3.1. Kentte yaşayan gençlerin sivil katılımını artırmak adına mobil bir uygulama geliştirilmesi																									
2.3.2. Mobil uygulamanın geliştirilmesine yönelik katılımcı bir çalıştay düzenlenmesi																									
2.3.3. Manisa Celal Bayar Üniversitesi'ne kayıt olan her öğrenci için "Manisa'ya Hoş Geldin" başlığıyla şehirde ihtiyaç duyacağı her türlü bilgilerin yer alacağı bir bilgilendirme setinin hazırlanması ve dağıtılması																									
Hedef 2.4: Katılım süreçlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması																									
2.4.1. Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin yerel yönetim katılım süreçleriyle ilgili eğitimler alması																									
2.4.2. Gençlerin sivil toplum ve katılım bağlamındaki farkındalığının anlaşılmasına yönelik olarak mevcut durum ve ihtiyaç analizi raporu hazırlanması																									
2.4.3. Belli tematik alanlarda gençlerin önerilerinin geliştirdiği "fikir maratonu" etkinliklerinin yapılması																									
2.4.4. Tamamen gençlerin tasarlayıp önereceği proje önerilerinin, belediyelerce belirli kriterlere göre seçilip bütçe imkanları dahilinde destek verilmesi																									
2.4.5. Özel sektör ile ortak projeler geliştirerek gençlerin sivil toplum projelerine daha fazla kaynak sağlanması																									
2.4.6. Deneyimli sivil toplum liderlerinin gençlere mentorluk yapmasını sağlayacak programlar oluşturulması																									

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Öncelikli Tematik Alan 3: Çevre ve İklim Değişikliği

	2025												2026												
	Ocak 2025	Şubat 2025	Mart 2025	Nisan 2025	Mayıs 2025	Haziran 2025	Temmuz 2025	Ağustos 2025	Eylül 2025	Ekim 2025	Kasım 2025	Aralık 2025	Ocak 2026	Şubat 2026	Mart 2026	Nisan 2026	Mayıs 2026	Haziran 2026	Temmuz 2026	Ağustos 2026	Eylül 2026	Ekim 2026	Kasım 2026	Aralık 2026	
Hedef 3.1: İklim değişikliği ve çevre konusunda sivil katılımın etkinleştirilmesi için farkındalık ve kapasitenin artırılması																									
3.1.1. Kamu, özel sektör ve sivil toplum işbirliği ile iklim değişikliği ve çevre bilincini artıracak çeşitli etkinlikler içeren bir İklim Festivali düzenlenmesi																									
3.1.2. İklim Değişikliği ve Çevre konusunda faaliyet gösteren STK'ların, kentteki diğer STK'ları konu hakkında bilgilendirmeleri (webinar, yüz yüze seminer, toplantı vs.) ve farkındalıklarının artmasına destek olmaları																									
3.1.3. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda seçmeli ders olarak okutulan iklim değişikliği ve çevre dersinin öğrenciler tarafından seçilmesi için teşvik edilmesi																									
3.1.4. Orman İl Müdürlüğü ve STK'ların işbirliğinde çevre bilincini arttırmaya yönelik olarak vatandaş katılımı ile ağaç dikim etkinliğinin yapılması																									
3.1.5. STK'lar ve Üniversite iş birliğinde kamu kurumlarına yönelik olarak çevre ve iklim değişikliği konularında hizmet içi eğitimlerin verilmesi																									
3.1.6. STK'lara ve ilgili kamu kurumlarına çevre ve iklim değişikliğine konusunda finansman kaynaklarına erişim konusunda eğitimlerin verilmesi																									
3.1.7. Pilot mahallelerde çevre ve iklim değişikliği alanında çeşitli atölyeler düzenlenmesi																									
3.1.8. Sokak röportajları aracılığıyla yerelin çevre ve iklim değişikliği alanındaki farkındalık düzeyinin ölçülmesi																									
3.1.9. Atıkların geri dönüşüm (Recycle) ve ileri dönüşüm (Upcycle) süreçleri üzerine dezavantajlı mahallelerin okullarında yıl sonu sergilerinin yapılması teşvik edilerek, atık dönüşüm farkındalığının uygulamaya dönüştürülmesinin sağlanması																									
3.1.10. Pilot Mahallelerde İklim Gönüllü Muhtarların belirlenmesi ve farkındalık amaçlı mahalle etkinliklerinin yapılması																									
Hedef 3.2: İklim değişikliği ve çevre konusunda kamu ve sivil toplum arasındaki işbirliği ve iletişimin geliştirilmesi																									
3.2.1. Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde katılımcı bir anlayışla dijital İklim Platformu kurulması																									
3.2.2. Çevre ve İklim Değişikliği alanında faaliyet gösteren sivil toplum temsilcileri tarafından Manisa Çevre Platformu'nun kurulması																									
3.2.3. Kurulacak olan Çevre Platformu'nun da katkılarıyla iklim değişikliği ve çevre konusunda Manisa'nın sorunlarının, ihtiyaçlarının ve çözüm önerilerinin tartışılacağı çalıştaylar düzenlenmesi ve çalıştay raporlarının "Yeşil Manisa Zirvesi" toplantılarında sunulması																									
3.2.4. Yeşil dönüşüm, dögüsel ekonomi vb. alanlarda kamu/STK iş birliğinde koordinasyon toplantılarının düzenlenmesi																									
3.2.5. Kamu ve sivil toplum kuruluşlarının çevre ve iklim değişikliği konusunda faaliyet takvimi oluşturulması																									
3.2.6. Hazırlanmış olan Manisa çevre ve iklim değişikliği eylem planının tanıtımının yapılması ve yereldeki tüm paydaşların bilgilendirilmesi amacıyla yaygınlaştırma faaliyetlerinin yürütülmesi																									
3.2.7. Manisa Çevre ve İklim Değişikliği Eylem Planı'nın katılımcı bir anlayışla izlenmesi ve değerlendirilmesi																									

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Hedef 3.3: İklim değişikliği ve çevre konusunda gönüllülük ve yönetişimin teşvik edilmesi																				
3.3.1. Manisa Kent Konseyi bünyesinde bir Çevre ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu kurulması																				
3.3.2. Mahalle muhtarları, belediyeler, gönüllüler, mahalle temsilcilerinin katılımları ile "Çevremi Temizliyorum" Projesi'nin yürütülmesi																				
3.3.3. Manisa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde "Çevre Gönüllüleri Programı"nın oluşturulması ve söz konusu programın oluşturulmasına yönelik olarak sivil toplum temsilcileriyle çalışma toplantıları																				
Hedef 3.4: İklim değişikliği ve çevre konusunda savunuculuk çalışmalarının güçlendirilmesi																				
3.4.1. İklim değişikliği ve çevre konusunda kamu-sivil toplum iş birliği ve sivil katılım iyi uygulama örneklerinin yerinde görülmesi, raporlanması ve ilgili kurumlarla paylaşılması																				
3.4.2. Belediye Meclisi bünyesinde çevre ve iklim konularında kurulacak alt komisyonlarda STK'ların aktif katılımının sağlanması amacıyla, Meclis üyelerine yönelik olarak konu hakkında bilgilendirme yapılması																				
3.4.3. Öğrenci kulüpleri ve çeşitli STK'lar aracılığıyla tüketimin ve karbon ayak izinin azaltılması amacıyla panayır düzenlenmesi ve ikinci el eşyaların değiş-tokuşunun sağlanacağı etkinlikler gerçekleştirilmesi																				

